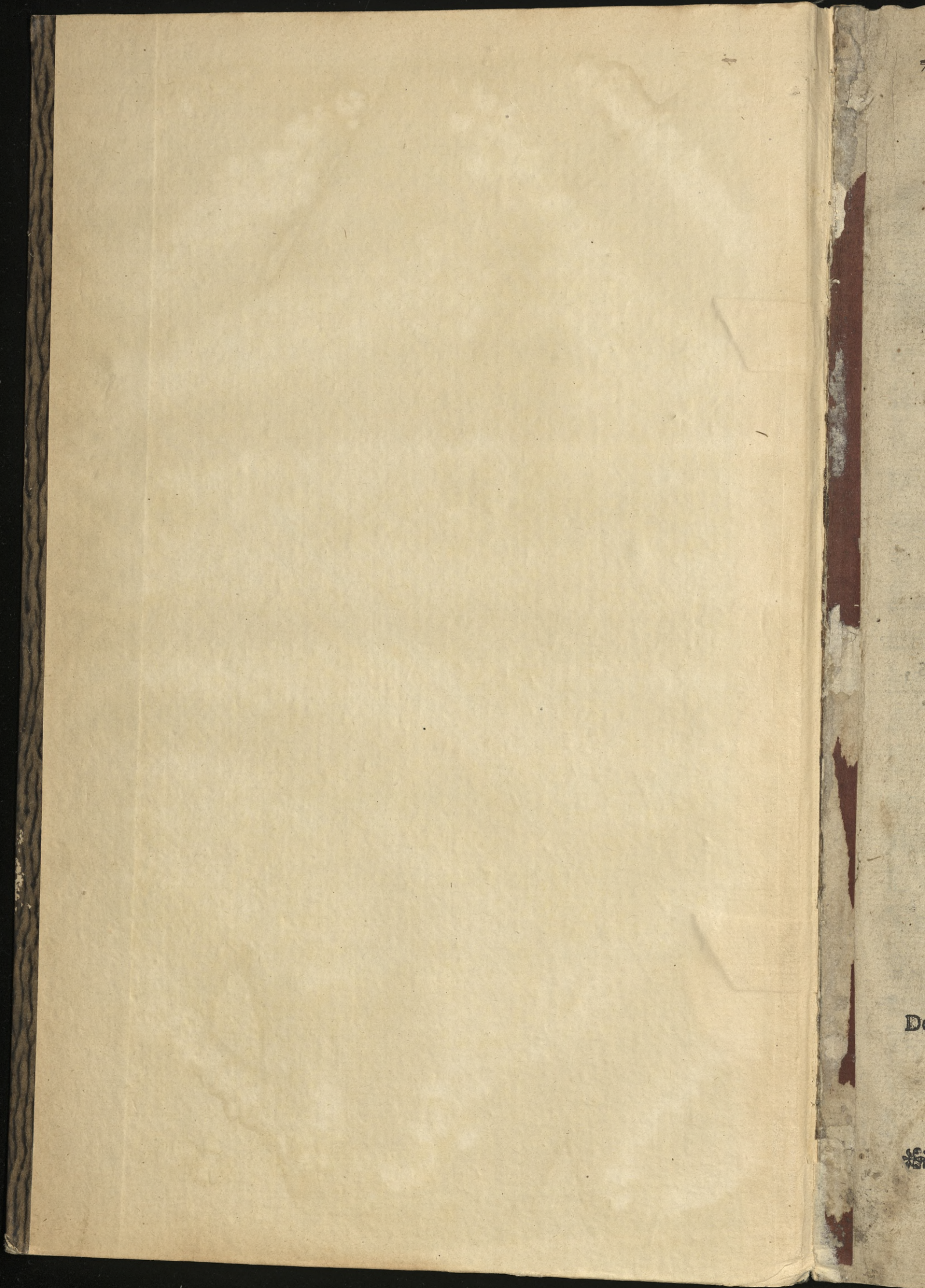

Concordata
annuum Jacobi
Joannis III
et Regis f. Co
et Palatini Rhodani
Varsaviae
1694.

**E V R O P A
F O E D E R A T A**

P E R

Auspiciatissimum Connubium
S E R E N I S S I M O R V M P R I N C I P V M

J A C O B I

P O L O N I A R V M P R I N C I P I S

I N V I C T I S S I M I

I O A N N I S I I I .

P O L O N I A R V M R E G I S ,

Magni Ducis Lithvaniae, Russiae, Prussiae,
Masoviae, Samogitiae, Podlachiae &c.

Primogeniti,

E T

H E D W I G I S

Comitis Palatinae Rheni,

Bavariae, Iuliae, Cliviae ac Montium Ducis &c. &c.

in nova Augustissimorum Caesarum

Potentissimorum Regum,

Florentissimorum Orbis Principum Affinitate,

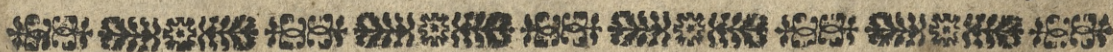
inter festivos Poloniae applausus,

â

Devotissimo SUIS SERENITATIBVS Collegio Varfaviensi Soc: IESV,
Encomiastico Stylo celebrata.

Anno

à Fœderata Humanitati Deitate. 1591.

VARSAVIÆ Typis Caroli Ferdinandi Schreiber S. R. M. Typ:

*Ex libris Valen. Fran. Alex. Smole
deputatus a. 1710. Pro. hanc. id est.*

S E R E N I S S I M I
P R I N C I P E S N E O S P O N S I

Nuptialis hic Principis Hymenæi
apparatus, ad quos & quantos per-
tineat, ex FOEDERATÆ in Vo-
bis comitatu EVROPÆ, colligi-
te. Non Urbis unius angustos lares, sed augu-
stas Principum Regias, Vestra concernit fe-
licitas: eodem, quo dexteras sociatis, Foede-
re, summi orbis Arbitri, de sanguinis & glo-
riæ communione paciscuntur. Maximorum
Europæ regnorum Domini, domestici Vobis
sunt: quos ipsa terrarum non capit vastitas,
totam in Cordium Vestrorum augustali col-
legerunt majestatem Felices Vos tantis Hospi-
tibus PRINCIPES! felicem Vobis PRINCI-
PIBUS Sarmatiam! eò publica privataq;
omniū provexistis solatia, ut altiùs sublimari
non nisi à Superis possint. Ardet integra, hoc
LUMINVM Fœderatorum DIE in cultum
Vestri, Nuptialibus accensa tædis, Polonia,
nullam Honoris passura noctem, cum tot tan-
tiq; Polo suo illabuntur Soles. Iisdem Sideri-
bus Religiosa quoq; incalescunt pectora,
quorum sublunarē se esse gaudent machinā,
beneficentissimo sæpiùs influxu dotatam.

Ignes

24
Igne hos dissimulare nequimus, quin flamma dictionis erumperet. Et licet omnis, in Augustorum Siderū confluxu, vanescat lux eloquentiæ, prodimus tamen; ne pluris domesticæ lucubrationis umbras, quàm Vestræ felicitatis serenum æstimare videamur. Solē publicum non subterfugimus, ut nos quoq; tantorum Nominū adoratione victos agnoscatis. Humilioris Svadæ obsequium non damnabitis: procubuit etenim in pronā Maximorū Europæ Numinum venerationem. Quantò eminentiùs Principum ascendit felicitas, tantò profundius meretur adorari. Demississima in cultū veneratio fastū expungere debuit ex ipso etiā demissionis argumento. Religiosus in Cœlitū Principumq; laudibus noster affectus est: libentes in terrā provolvimur, eum modò, quo serenantur omnia, aspectū promereamur. Hunc si pallenti suo merito paginæ donaveritis; sub Religiosis enatā umbris literariæ gratulationis operam, dignam orbis lucē, quia Vestrā non indignam, pronuntiabitis.

Ita Supplicat

SERENITATIBVS VESTRIS

Devotissimum

Collegium Varlaviense Societatis IESV

tot tant
volunt
SEREN
gentis
oculati
tionem
tervalli
sa long
perium
quando
ore Pro
gloriam
Avara
quidqu
partem
rum m
bribus
Ut fider
interve
commu
um in F
& mult
lucis co
quot or
statis,
altissim

Dabit Polonæ felicitati, omnem
fortuitæ sortis industriam, providentissi-
mo Numinis annutu prætergressæ; peren-
ne testimonium universus Orbis; cum
Vestro auspiciatissimi Hymenæi vinculo,
tot tantosq; Europæ Principes, linguis, studiis, animis &
voluntatibus alienos, in unum Fœdvs abiisse didicerit.
SERENISSIMI NEOSPONSI. Neq; enim cæco, ver-
gentis semper in casum fati, arbitrio stare potuit, quod
oculatissimam in Vestræ publicæq; fortunæ commenda-
tionem Dei commonstrat manum. Quodsi dissitas in-
tervallis locorum terras, abruptas Oceano regiones, avul-
sa longis itineribus imperia sociare, supra necessitatis im-
perium est; quantò magis altiori tribuendum dexteræ, si
quando moribus & genijs discrepantes, uno loquantur
ore Provinciæ, & emptam Heroum luorum impendio
gloriam, finitimis ac dissitis, sine invidia, partiantur.
Avara laudis suæ mortalitas perditum omnino reputat,
quidquid suis in ærario famæ non servat heredibus:
partem imò sui decessisse luget anxia, si operosa Majo-
rum manu plantatæ laureæ, crebris sudoribus aut im-
bribus cruentis nutritæ, in alieno vertice efflorescant.
Uti siderum magnorum concursus, nonnisi sæculorum
interventu accidit; sic Augustorum terræ Luminum
communio rarò fit, nec sine admonitu Dei. Eximi-
um in Honoratorum Cœlo Phænomenon est majorum
& multorum confluxus Siderum; postquam in denso
lucis comitatu exoritur, tot sui spectatores numerat,
quot orbis mortales, omnes tam miræ captivos Maje-
statis, quia novitatis admiratione devictos. Hoc in
altissimo Poloniæ Polo, cum Vestro, **PRINCIPVM**

FORTVNATISSIMI, Foedere ad publicæ prosperitatis enituit auctarium: idcirco assurgit se ipsâ iam major Patria, tantumq; sibi accessisse felicitatis gaudet, quantum protensis diu bellorum ærumnis doluit detractum. Serenum intulistis **SERENISSIMI**, quod nemo sperare præsumperat: imò inferri posse desperassent omnes, nisi intulissetis. Oblita nempe tam rari spectaculi Sarmatia, quia multis iam retro temporibus adorati, redituum simile ignoravit: nec tantæ spei potuit ingressum promittere, quem tecta sæculis memoria non reseravit. Non tamen supra meritum Poloniæ nova hæc ascendit felicitas: parem illa cum Coronato Capite suo, tanto palmario instruxit ludum; quando tam auspicato animorum **EUROPAE FOEDERI**, gloriosissima, post hominum memoriam, armorum conjunctione, **INVICTISSIMO** **IOANNES III.** prælusit, & foederatas in Orbis Christiani perniciem Orientis copias, **AVGVSTISSIMI LEOPOLDI** Studio, omnium voto, solvit in occidente, celeremq; illam totius Asiæ irruptionem, vindice gladio, ad celeriore coëgit fugam, partim ex Austria partim è vita.

Liceat in illam Austriæ Pharsaliam transferre calamum, quò noster, superatis altissimis, suam tamen infra gloriam proiectis montibus, prævolavit Cæsar: ibi prima **FOEDERIS** dabuntur præludia, ubi cum fati & morte colluctandum erit. Hanc nempe solam Orthodoxis Principibus ab elata mentis statione, tumidus victorijs minabatur Vezyrus: hinc infinitam prædatorum, an funerarium adduxit colluviem, funeri Occidentis parando intentam. Indixit sepulchrali pompæ diem, egressit inusitata celeritate humum, ducendo funeri legiones adornavit, supremam Austriæ, si non Europæ, restare lucem arbitratus; cum tamen, post pallidam timoris noctem, solo feralium machinarum incendio, sublustrem, primus gloriosioris vitæ instaret dies. Suspende tantisper crudele obsequium
bar-

barbare Provinciarum Vespillo! nondum vergit ad occasum Occidens, quem mira **LEOPOLDI** Providentia & ingens Magni **IOANNIS** Spiritus ad vitam immortalitatis animavit! adhuc manus conferet, quas falso langvere putas! adhuc current in aciem, quos tui furoris metu criminari exanimatos. Confirma potius fluctuantia, inter pavoris procellas, signa tua; excita pallentes ad Martis Christiani aspectum Cynthias; cave! ne propriæ tumulum ferociæ paraveris, aut fugam meditari cæperis, malè conceptam victoriæ fiduciam, cum vita, in acie relicturus. Sed multis successibus supra sortem, seq. ipsam, evecta Othomani potentia, repentia humi pericula, vel parva esse putat, vel nulla: congenitæ sibi à fronte felicitati blandiens, hærentes à tergo casus despicit; & quasi unus semper variantis fortunæ vultus affulgeret, à multo virium suarum experimento, pares audaciæ eventus expectat.

Tu interim **REGVM INVICTISIME**, nec itinerum longinquitate, nec longo vincendi fessus desiderio, non tam belli classicum, quàm interitûs, das barbaris, nunquam præliari doctus, nisi cum victoria, ut langvis alijs ex hostium jugulis, Tibi gloria fluere videatur. Explicuisti Christianorum Exercituum Aquilas, quibus hostiles Lunæ involverentur; ordinasti legiones, quibus adversam aciem confunderes; officiosè, ad Martis genium, salutasti, quos perditurus solo patrio excessisti. Perge! cohortibus ad nutum sequentibus, votis felicem exitum comprecantibus, cælo suspirijs annuente, hoste nihil minùs, quàm cladem metuente. At quò ires, nisi ad laureas, multo iam experimento, supra felicitatem Persei, non tantùm calca-neo rosis potiores palmas doctus elicere, sed manu, sed aspectu! Clausam aggeribus quæris barbariem, ut suo invento iam egredi nequeat, nisi ad interitum: fossis cinctam invenis, ut multes in carcere facilius: multis septam munitionibus premis, ne sine labore triumphes. Resistit primùm quidem viris & viribus armata

ferocia, non quòd dubia, cui accedat, (Tibi enim militare Sacramentum, fustis toties, in fidem promissi, barbarorum millibus, dedit) hæsitet victoria, sed ut Tu dimicantes fortiter vincas gloriosius: ubi tamen æquitatem causæ agonothesa respexit Deus, magna pars hostilis exercitus abiit sub gladium, Vezyrus in lacrymas, reliqui in fugam. Vbi est nutritus à felicitate, ut tibi persuadebas, animus tuus Othomane Prædo? effudisti spes grandes cum lacrymis; nisi, post fractas manuum uiriumq; suppetias, à pedibus consilium petis, ipsum fundis spiritum cum sanguine: vide, quàm solers tua fuerit in tui sequaces pietas; ne solâ cæsi tegerentur ignominia, in præruptis fossarum tumulos eis adornasti! disce, invictam IOANNIS Dexteram toties ad indubitatam tendere victoriam, quoties descendit in arenam.

At Tu, VICTOR GLORIOSISIME, post redditam, uno prælio, Viennæ libertatem, Viennam Austriæ restitutam, Austriam assertam Cæsari, Imperium securitati donatum; plausus à Civibus accipe, honorem à Principibus, gratiam ab Imperio, gloriam ab Orbe Christiano! Fregisti in uno Vezyro septuaginta quinque regnorum Tyrannum, unâ victoriâ Pannoniam à barbara servitute, regna plurima à metu absolvisti, omnes Tui admiratione vicisti! Non capiunt Viennenses Campi stragem hostium; Tuæ Gloriæ Orbis totus angustus est! Habes infra Te potentiam, quæ supra universos Reges populosq; ascendisse videbatur! Terrorem Occidentis in triumpho ducis, stiparis ab Amore. In umbra victrici lauro æstuantem bellico sudore frontem? permitte vaginæ Gladium, quem tot Othomanorum centuriæ fractis adorant cervicibus! pone Clypeum, quo totius Europæ salutem protexisti!

Verùm, proh quantum vota Civium à Coronatis aberrant desideriis! Nos tibi triumphos ingerimus, Tu nova prælia meditaris: nos laureas, Tu hostes præ oculis habes. Fugisse Tibi non videntur acies, quæ vitâ

non

non
quam
edom
bal; p
nia m
Vien
xand
cipis
tatur
move
Tua
galibe
mi A
licitat
res or
iecto
misto
admo
quam
Al
si totu
turis V
festo M
eripien
læstra
posuit
catur
ita pr
Aquil
bere P
clade p
um, c
mel in
rubore
aciem

animis

non exceſſerunt, proſtigatam non cenſes ferociam,
quam fuga ſervavit. Poſt Alpes in jugulis Biſtonum
edomitas, Cannas Tibi in Hungaria reſtare dicis Anni-
bal; poſt Auſtriacæ Mutinæ vindicias, Actium in Panno-
nia meditaris Auguſte; poſt Orientem concuſſum ad
Viennam, Ciliciam ad Strigonium cogitas Magne Ale-
xander. Agnoſco ſtare neſcium, id eſt, cæleſtem Prin-
cipis Animum, perenni grandium curarum motu agi-
tatum. Irremiſſus Tibi ad orbis commoda greſſus eſt;
moveri ſtatione ſua fortunam Europæ arbitrareris, ſi
Tua vel momento quieſceret Fortitudo. Cœlum Re-
galibus humeris incubuiſſe dixiſti, quàm primùm Sum-
mi Armorum Imperatoris Provinciam, Tuo merito, fe-
licitate noſtra portâſti: non igitur Atlas Fortiſſime pa-
res oneri lacertos ſubducere potuiſti, ſine periculo ſub-
iectorum. Aliena quondam trophæa perennes The-
miſtocli vigilias indixerunt: Magnitudinem Regiam
admonebant propria, non deſuturam illi victoriam,
quamdiu ſuper'eſſent hoſtes.

Abis ergo ex Auſtria, totius in illa Servator Orbis,
ſi totus exire poteſ, qui magnam tui partem in perenna-
turis Victoriæ monumentis ibidem reliquiſti: petis in
feſto Marte Hungariam, infeſtiore barbarorum iugo
eripiendam: conſiſtis ad veterem Polonæ iuventutis Pa-
læſtram Strigonium; ubi Othomana Bellona longum
poſuit bellorum Tyrocinium, & nunc felicius ſibi præ-
catur experimentum. Inveniſti hîc, fugitivam non
ita pridem, nunc iterum Sarmaticis occurrentem
Aquilis Turcarum audaciam; fortè, quòd Tuæ ſuccum-
bere Potentiæ glorioſius duxerit, quàm impotenti ex
clade proxima dolori. Felix iam credit commiliti-
um, quod ne ſæpius cladem Orientis erubeſceret, le-
mel in proprio erubuit tabo, ne vè ampliùs ingratum
ruborem poſſet admittere, frontem amiſit. Opponit
aciem à fuga revocatam Barbarus; ſed quia

- - - audenti Deus & fortuna reſceſſit,
animis iterum fugientibus, truncos exanimis in arena
proii-

projicit, altero iam edoctus casu Triumphalem IOAN-
NIS Dexteram esse supra pericula, robur supra fortu-
nam, felicitatem supra fata. Extulit multo cruoris
Turcici affluxu purpuratum caput Danubius; at fædos
sæpius perolus manes, exuvias turpes eiecitabat, Orco
digniores commonstrans artus, quò truces spiritus præ-
misissent. Dedignata inferni bustuaria portare Thetis,
celeres protrudebat fluctus, tantò contentiosius, quan-
tò velociores cladis nuntios inferre Byzantio exoptabat.
Tibi verò æquor altissimum Polonæ Portitor Fortitudinis
submittebat alveus, & lapsu præcipiti, ut hostes elatis-
simos dejeceris, sine lingua disertus edocebat. Quan-
quam augures hi rectius similem Strigonio calum mina-
bantur fluctus, si prius illud ad preces non confugeret,
quàm Tu ad arma. Audijt hæc in surdis rupibus surdi-
or barbaries; nec preces distulit, quæ vitam prorogari
amabat. Expedit literas Victoriosissimo Tuo inscri-
ptas Nomini, pallorem suum testata in pagina, in tre-
more chartæ omnium trepidationem: Regiæ desideria
consignat Clementiæ, Arcem Fidei Tux. Ambit, be-
nignitatis Tux admonitu, IOANNIS Gratias, quæ
fulmina vereri ab infelici suorum exemplo didicit: glo-
riosius se tueri non posse fatetur Urbem, quàm illicom-
mittendo Dexteræ, in qua tuta sunt omnia, præter per-
fidiam. Aperit igitur Victori Portas, magis Regiâ For-
titudine, quàm metu suo, reſeratas: submittit mœnia
Triumphatori, cui fractus Oriens interitu suo inclina-
tur: excedunt Vrbe Bistones, ut cedant Regali spati-
um virtuti. Tu verò fuscis etiam barbarorum vultus,
coronatæ radio benignitatis, serenasti; pridemq; meri-
tos, ut capite minores sub humum descenderent, inte-
gros dimisisti. Profecisti victorijs REGVM PO-
TENTISSIME: cum desperatâ ab armis tutelâ,
preces in sui defensionem armassent hostes, clementiâ
vicisti: hoc solum ad Tux prodigia fortitudinis accede-
re potuit in Pannonia, ut triumphares etiam sine cæde.

Asserto in libertatem Strigonio, Te ipsum nunc Pa-

trix

trix
hæc
quæ
dev
præ
or g
omn
Tui
tiam
illat
E
trian
prim
tis d
orac
scilio
long
tos i
Nach
quæ
Turo
Mol
ferre
quæ
fugit
mati
H
habe
vior
lege
ripit
parc
poni
rapit
nunc
illuſ
rius,

trix, imò totam Poloniæ redde Poloniam. Excessit hæc studijs, votis & animis ultra Carpatum, Te suum quæsitura Principem, Spiritum dicere debui, sine quo devota sua conclamatum, ex merito, decedit. Redi ad præcordia Reipublicæ, salus Civium! quantò provectior gloriâ nativam sedem repetes, tantò ampliorem omnibus infundes vitam. Confirma langvidos à longo Tui desiderio cives; in umbra laureato vertice Sarmatiam tot votis æstuantem; multis expetitam suspirijs, illato pede, materiem infer gaudiorum.

Ergo è summis Hungariæ iugis, velut è cælo, in patriam delapsus constitisti in Regni medietullo, tanquam prima in ara Capitolij, Divine Stator: ubi totum quietis desiderium, ad promenda, irremisso studio, Lechiæ oracula convertisti; nec tamen Fulmen posuisti. Vidisti scilicet ab altissima Regalis animi specula, quantis in longinquo Moeotica palus ferveret procellis; quantos in perniciem Poloniæ Perecopenses, Białogrodenses, Nachajscenses & Budziacenses Parthi torquerent fluctus, quantos superstites è cruento ad Parkanum naufragio Turcæ colligerent vortices, uno impetu Valachiam, Moldaviam & Podoliam inundaturos, fortè, quòd ferreas suorum cervices ab ignea Polonorum dextera liquescere viderint, meliori posthac consilio, rapacium & fugitivarum manuum profluvio, accensas Martis Sarmatici flammæ extincturi.

Hostis ille Tibi vincendus armabatur, quo nullum habet Europa graviolem, quia nullum pugnando leviolem. Prædando intentior, quàm præliando, sine lege, sine ordine, sine classico, quidquid invaserit, diripit; furari natus victorias, non promereri. Nec vitæ parcus, nec avidus gloriæ, omnem in rapina triumphum ponit: dum fortes & Heròes fugit, imbelles & inermes rapit, vix visus disperit perdendo. Frontem obvertit nunquam, nisi in spolia: imaginarias acies instruit, serijs illusurus exercitibus: cohortes ostentat ad fugam verius, quàm ad conflictum exercitatas. Nec fuga tamen in-

nocens est omni clade nocentiorum Scytharum: feri-
unt, etiam postquam disparuerunt; nimbos telorum
aversi depluunt, ut non fugisse, verum in altum subve-
ctos inopino turbine censeas, quò facilius obruant nihil à
cælo metuentes. Sæpe retracto à fuga pede, dum Ori-
entem versùs evasisse putantur, circumactis agminibus
proruunt ab Occidente, & improvise persequuntur se
fortiter insequentes. Duræ ac pertinaci elementorum
patientiæ innutritos nullius pudet impudentiæ, neq;
fallacis piget ferociæ, modò nobilem Qviritum sangui-
nem servili exsugant ore. Quis manus conserat cum
lamijs? quis congregi studeat cum Aquilone? quis ful-
gur reprimere adlaboret? Tolerari sæpe debent, non
sine gemitu, tela huiusmodi: tolli aut repelli, humani
industriâ perrarò possunt.

Exhorruit, postquam de tanti vicinitate mali crudi-
ta est, Polonia, actumq; de se conclamasset anxia, nisi
Tu, REGVM FORTISSIME, spes iam cadentes
Vmbone Tuo stabilivisses. Memineras perunctum Te à
Domino, ut non sudorem tantum cruoremq; populi,
verum & metus ipsos Regali elueres chrismate. Excor-
des dixisti Principes, qui votis solum propugnant suo-
rum incolumitatem; unde non minus gladio, quam
corde patrocinari constituisti. Ne ullus timeret sibi, Tu
omnibus metuebas, magis interim formidantibus bar-
baris, quoties de Tua in subditos solitudine nuntius
ferebatur.

Feratné brevis paginæ angustia illam, toto hoc se-
ptennio, gestorum Tuorum amplitudinem, quam à
vastis Podoliæ Moldaviæq; campis, ad ultimos Europæ
fines, Tuæ iuncta gloriæ protendit Fama? eamne
operum magnitudinem succollare nitatur calamus, cui
millenæ propè centuriæ Tartarorum (neq; enim pauciore
manu armatus eorum Ductor arenam ingredi, per legis
barbaræ sancita, potest) succubuerunt? Si amplius ni-
hil, id præter, quòd tantam Parthorum colluviem ab
Hungariæ inundatione quotannis revocaveris, effusissi-
ma

ma in bonum Orthodoxi Orbis Fortitudo Regia præ-
stitisset; ires tamen emerito vertice in omnium Chri-
stianitatis laurum communionem, & palmæ Panno-
nicæ magnum sudori Tuo deberent incrementum:
quia verò Tauricam insuper Bellonam multoties affli-
xisti; quid Tibi ad plenam triumphigloriam, si hanc,
post singulas hostium clades, & non magis bella profe-
qui maluisses, defuisse arbitremur. Erubescere non
semel cruore mixto barbarorum, quòd immanes Bisto-
num Bessorumq; turmas devexerit in Lechiam, Tyras
debuit; quando adversas infesti Martis copias, tum è
limitibus patrijs, tum è vita, ultricibus Tuorum armis
exturbasti. At Tibi, quàm pronos fluctus immemor
licentiæ suæ sternebat alveus! quàm mitiore, si totus
non stetit attonitus, fluebat vortice! cùm Budziacensem
auspicatus expeditionem, non rarò supra cervices ho-
stium projectum, calcasti vadum. Toto credimus,
lacrymabatur alveo, quòd cursim tantùm Augusta sibi
vestigia lambere, nec eò sequaces elevare fluctus, con-
cederetur, ubi Tui sudorem præliando, cruorem ho-
stes cadendo, fuserant. Ivisti per aspera & confra-
gosa, eo passu, quo asperiores Scytharum jugulos
pressurus eras: montes, fluvios, sylvas, æris cæliq;
barbari inclementiam superasti, antequam inciperes pe-
ricula edomare. Tam longo nihilominus, nec minùs
arduo, itinere, nunquam offendisti, nisi in cladem
Parthorum: nunquam pes victor cespitavit, fallaces
quantumvis dolos substraverint eunti. Ferreas, ad Au-
reum in oris Budziacensibus Montem, parvæ Tuorum
manui, totus hostium exercitus tetendit insidias; tru-
ciq; ac incondito clamore, irruens, æternum Tuis si-
lentium indicare videbatur: sed istis fragore ferri sci-
tè ac fortiter respondentibus, funera se tanta contentione
invocasse doluerunt. Locorum freti opportunitate,
Polonis ex alto cohortibus iam insultabant, iam more ful-
minis proruebant, iam longo ambitu cingebant; omnem
fugituris, ut creduli sperabant, exitum præclusuri. In

illo tamen ambientium barbarorum clauſtro, quid liberi poſſint animi, ex cæde conſtitit aciei aduerſæ. Fuſi Ge-
tarum plurimi, ignaram honeſti ruboris frontem, in pro-
prij merſerunt cruoris tabo: reliqui ne caput in are-
na ponerent, pedem extulerunt, proſtigatæ iam famæ im-
memores, dum vitam ſervarent. Quid deinde? Ha-
buiſti Tuæ Tuorumq; virtutis admiratores deinceps ex
hoſtibus, à nupero ſcilicet ſuorum caſu Regiam venerari
fortunam edoctos. Nunquam poſt hæc armis congre-
di, quia, corpore ex arena ſubducto, fugitivos non revo-
cârunt animos, attentârunt: livorem tamen probârunt
ampliùs, quòd ulteriorem Polono Marti gloriam invide-
rent; idcirco quiete ſua labores Tuos enervare optârunt.
Regales igitur oculos, ceu ſolem publicum erubeſcentes,
procul à caſtris Tuis, non à periculis, erroneſ cæci pala-
bantur: donec Fortitudo Tua diei diluculum præveni-
ens victoriâ, æquæ ſecuritate ac ſomno ſopitos, à noctis
caligine, ad Ditis umbroſi regnum, edicto gladij, da-
mnavit.

Obella! ò prælia! ò victorias! ò Regem! Silete Mace-
dones Curtij, Tiberioſ Taciti, Scipioneſ Flori, Traianoſ
Plinij, Theodoricoſ Ennodij! Tacete parva nomina ma-
gni Scriptoreſ! Nimirum, qui multa ſuo debebant ani-
mo, pluſ Veſtro debent ingenio; niſi enim adnitente pen-
na veſtra ad gloriæ ſublinitatem evecti provolaſſent;
iacuiſſent in pulvere ignobileſ animæ, & eodem, quo cor-
pora cremabantur, incendio, tota famæ amplitudo abiſſ-
ſet in favillam. **TV REGVM FORTISSIME**
pluſ præſtituiſti, quàm poſſint omnium vel Oratorum
linguæ dicere, vel Poëtarum fingere ingenia! poſtquam
omnium vota ingentibuſ factiſ exceſſiſti, omnium ſi-
mul præconia ſuperâſti: Tuiſq; pluſ luminis affundiſ
Scriptoribuſ, quàm illi Tibi optâre valeant. Promota
ad exteroſ etiam ſecuritate, aperta ad proſtigandum
Orientem per tot vulnera Biſtonum viâ, impoſita Foe-
deratiſ Principibuſ pulchrâ Te ſequendi neceſſitate,
ſoloſ à propoſito deieciſti Oratoreſ, ne ſuppares ampliſ-
ſimis

mis desiderijs virēs possint reperire, sed ipsi quoq; con-
iecti in vincula, Tuorum pompam augeant triumphorū.

Huc oculos! huc animos **SERENISSIMI NE-
SPONSI!** Vestro animorum, totiusq; **EVROPÆ-**
in Vobis **FOEDERI** tam auspicata præluit armorum
Societate **MAG NVS**, suo merito, & orbis iudicio,
IOANNES. Maximus pugnantis adversus infestam
Europæ Asiam militiæ Imperator, Fœderis Maximi au-
spicium dedit; ut cuius felicitate convulsus Occidens
primum respiraverat, eiusdem ductu firmitus & gloriosius
coalesceret. Paterno cum sanguine, totam Vobis Sui, totā
Sarmatiæ, hereditario iure infundit Gloriam; in cuius
consortium, nulla sui parte diminuta Maiestas Imperij,
ac in primis **AVGVSTISSIMI Romanorum IM-
PERATORIS LEOPOLDI**, cum Tua, **PRIN-
CEPS Poloniarum SERENISIME**, Imperatricis
Augustæ **ELEONORÆ MAGDALENÆ**
THERESIÆ Sorore, venit **PVLCHERIA**.

Hic ille **PATER PATRIÆ** est, cuius Spiritu & Pietate vi-
vit Germania, spirat Bohemia, præliatur Austria, præ-
focata iam prope à vicino Prædone, animatur Hungaria,
in spem & vitam, fortunam & Libertatem resurgit Tran-
sylvania. Solo hoc audito Nomine, collapsæ animis e-
riguntur Provinciæ; neq; tamen univērsam Gloriæ am-
plitudinem complectuntur. Quidquid enim à conti-
nuata, inter sublimes Imperij Fasces, per tria iam sæcula,
Maiorum suorum serie accepit Splendoris; quidquid à
Principibus in Orbe Familijs connubiali Avorum nexu
coniunctis, invenit Luminis; quidquid Gratiæ à Virtu-
tibus Maximis, quidquid Dignitatis ab Honoribus sum-
mis, quidquid Felicitatis numerat à triumphis innume-
ris; Suāmet auxit Magnitudine; Animo, qui omnibus
his superior est, excessit. Quanta est illius Maiestas Men-
tis, quæ summis supereminet honoribus! quanta Maiesta-
tis Dignitas, quæ tantorum accessione titulorum non cre-
scit! quanta Dignitatis sublimitas, cui altissima quæque
comparata, humiles clivi sunt, & colles modici compo-
si-

ti Olympo! Omnia quantumvis de TE, CÆSAR AUGUSTISSIME dixerō, si TE non dixi, Magnitudinem non expressi Tuam. Fatigantur orbis ingenia, ut de TE quid dignè pronuntient; TE ipsum loqui cum desiderant, succumbunt: adeò mensura tanti Nominis non est alia, præter TE ipsum. Surgunt quidem sæpius integra in Tui laudes volumina, stylo tamen humiliore semper, quam ut Tuam possint attingere Maiestatem. Pronius scilicet est LEOPOLDO magna facere, quam eloqui Tullio: momentum Cæsaris annos exæquat Oratoris: ipsi verò Anni, si vellent exornari pro merito, vix tota sufficeret æternitas Encomiastæ. Rara hæc est in terris Dignitas, maiorem se non reperisse. Montes obvii superantur ab Alpibus, Alpes decrescunt Pyrenæis, Pyrenæos excedit Caucasus, Caucasum Olympus.

Sic magnis cedit titulis Agamemnonis Atreus;

Ægea sic Theseus, sic Pelea vincit Achilles.

Tu ipse omnem Heroum Gloriam amplissimo collegisti Animo, ut Maximi quoq; mediocritatem agnoscant suam, & qui amplius crescere non poterant, intra Amplitudinem Tuam decrescant. Insigne Magnitudinis Tux argumentum dedisti posteris, non relictas tantum à Divis Maioribus Provincias TE implevisse, sed longius cum Victoriis ad fines barbaros Nomen protendisse. Audivimus muros Urbium, munitiones Arcium, valla propugnaculorū, adversus machinarū ictus indurata, Tux cessisse Potentiæ; quam ut complecterentur facilius, Portas referabant Cives, mœnia laxabant milites, nec tamen pares erant capiendo. Prævolabas semper victoris famam exercitus: quò Martis Nuntius nondum pervenerat, iam Maximi terrore Nominis implebas. Adhuc Budam exercituum obsidebat Labor, Tu Albam Regalem pavore clausam iam quatiebas: nondum Agria Christianis manibus se consignauerat, Tu Segedinum, & Quinq; Ecclesias aliq; Superioris ac Inferioris Hungariæ munimenta, ad deditionem iam inclinabas; adhuc in Zygeti paludibus, in Esseciis Pontibus sollicitus laborabat

*Es Vn
and ex
gnat*

rabat miles, Tui iam Belgrado, Widino, Nissæ, extre-
ma minabaris. Prius Serborum animos, auditâ cle-
mentiâ, quam machinis admotis Vrbes expugnâsti: pri-
us Canischæ triumphâsti de Barbarorum cordibus,
quàm signa Portis Heròes intulissent: prius totam possi-
dere Hungariam meruisti, quàm arma ostentâsses. Ipsa
Tui memoria languentes solabatur, deiectos erigebat, pa-
vidos increpabat, Heròes stimulabat, Victores corona-
bat. Quin hostes etiam non visus fatigabas: quocunq;
tandem premerentur discrimine, LEOPOLDI minas
interpretabantur; nullum esse fortius experti Fatorum
telum, quàm iusta sit Imperatoris ira. Resumpserint
nunc sanè ad tempus animos, Fortunæ Tuæ non nihil in-
sultârint! Projicient conceptam cum vita fiduciam, ubi
Tuis accesseris præsentior: immolabis, pro parvis Tuorum
victimis, plenam inimicorum hecatomben, & lugu-
bres Civium Decimas, cruentis hostium centurijs
vindicabis. Potentior tantisper Oriens videri debuit,
ne imbelles turmas Tuis restare victorijs putaret orbis:
Casuro gravius, altiùs ascendendum erat: ut fortis acer-
bitatem posthac sentiret magis, secundos prælibare suc-
cessus Tyrannum oportebat. Potuit vires Tuas ali-
quantum atterere Vezyrus ferocior; ad mentem non pe-
netravit: urbes licet nonnullas eripuerit; totam non extor-
sit Fortunam; reddet prædam cum Sangvine, non
absq; grandi virium suarum dispendio ereptam. At Vi-
ctor CÆSARIS Gladius, illam imprimet Prædoni
maculam, quam ipse coactis in unum fluctibus non elu-
at Hellepontus. Reflorescet cum vere Occidentis Glo-
ria, cuius fructum atrociores morari possunt hyemes,
vitam interciderere non possunt. Iterum Tibi plausus
Orthodoxæ dabunt Provinciæ, ab inopino barbarorum
successu non nihil deiectæ: iterum trans Savum & Sclavo-
niam, ultra Tibiscum & Daciam, retractum protendes
robur, ubi maximam Tui portionem, Famam & Amo-
rem reliquisti. Nunc Tibi IMPERATOR semper AV-
GVSTE, Gratiam habet Polonia, quòd totam Nominis
D
Tui

Tui Maiestatem, arctissimo, quo NEOBVRGICA cum
Domogaudes, propinquitatis iure, in novum Sarmatiæ,
imò EVROPÆ FOEDVS transmittas. Nihil Orbi
utilius, nihil Tibi gloriosius, ex altissimi arbitrij placito,
decernere potuisti, quàm ut post sociata Gloriosissimo
cum Patre arma, animos cum PRINCIPE Filio sociares.

Et hoc demum est, DIVINIOR AVGVSTE, tacita
etiam Christianæ Reipublicæ intellexisse vota, abditosq;
cordium sensus pulcherrimo exemplo prævenisse. En
etenim, ut primum, post Te Imperij Columnen, Au-
gustus Rex Romanorum & Hungariæ IOSEPHVS, di-
gna Te Patre, Soboles, SERENISSIMÆ NEOSPON-
SÆ ex Sorore Nepos, Paternis in FOEDVS amplissimum
insistit vestigijs: in quo totam imaginem Cæsaris, factis
non coloribus expressuræ, multa futuræ Magnitudinis li-
neamenta Virtutes posuerunt, cum ætate perficienda.
En. ut tota Octovirum Tuorum Dignitas ab Imperio,
ut Primogenitus Ecclesiæ Filius è Francia, Catholicus
Legionis Castellæ, Arragonum & Indiarum Monarcha
ex Hispania, Florentissimus ultimarum Europæ Terra-
rum Imperator è Portugallia, Serenissimus Parmæ Pla-
centiæq; Princeps ex Italia, omnes pari affinitatis Ho-
nore, PALATINÆ RHENI Prolapiæ illigati, multis
cum desiderijs commeant in Sarmatiam. Acti diversa
in studia Principes, quasi uni concordiam servassent Le-
chiæ, pacifico nexu Poloniam salutant Faustitatem, no-
vum Orbis prodigium, in tanta armorum collisione, mi-
ram Animorum exhibitori consensionem. Posuerunt
grave supercilium in hostico, ad Castra minas ablegâ-
runt; Bellonæ machinas reliquerunt: huc solam Gloriæ
Panopliam, huc Charites, huc honores attulerunt. Vi-
deres hic limpidam cæli faciem in nebulis Astrologe!
malaciam laudares in turbido Palinure! serenum quisq;
obstupesceret in pluvio. Pugnant favoribus, qui de-
cretorium Bellonæ certamen meditantur, amicas ma-
nus conferunt; qui Martis iras non posuerunt. Non
partes Gallicas averlatur Hispania, non Circulos Imperij

vocat sub censuram Francia, non studijs utriusq; detrahit Italia, non diversis omnium desiderijs succenset Lusitania. Adeo discrepantes ubiq; Orbis Domini, in Tuam PRINCEPS POLONIARVM SERENISSIME, consentiunt necessitudinem, ut novis præoptent decertare prælijs, quàm Tecum non foederari.

Palmare Honoris augurium vulgavit Appianus, quod septem Aquilæ in C. Marij adolescentis adhuc Togam in volaverint. nos Tibi quid ominemur, imò quid non ominemur PRINCIPVM FORTVNATISSIME, in cuius sinum non Imperij duntaxat & Octovirum Alites, verum tot insuper Coronatæ labuntur Volucres, quot Principes Regnorum? Primum nascentis Imperij auspiciū bissemi vultures portenderint Romulo; ludentes Aquilæ ad orbis sceptrâ Augustum invitaverint; florentissimos Romanorum Fasces, evulsa radicitus ac iterum efflorescens cupressus, ipoponderit Vespasiano; sudore tereso dormienti Sandro cotto omnem, quæ Indiarum officeret solio. humilitatem Leo absterferit; apum bellaria Regales Hieroni mensas promiserint; strata ab inferni Lysimacho bellæ facilem ad Coronam ascensum exhibuerint: Tibi minora promittere aut potiora non augurari, grande in Felicitatem Tuam piaculum est; cui tot Regum Sceptra Coronas indicant, tot Principum Purpurati splendor ad summa omnia iter adornant. Foederata in connubiali Tua pompa Urbium ac Orbis Capita, primæ Tibi Dignitatis portendunt Caput, neq; potes sperare à Maximis, nisi Maximum. Quanquam, si ipsa hæc futuræ Maiestatis deforent indicia, non alia Tibi deessent auguria in Te ipso. Magnus nascendi lorte, vitæ fortunarumq; splendore eximius, Virtutum maximarum contubernio beatus, ni Tibi polliceris altissima, Magnitudini Tuæ præiudicasti.

Extranea, (quæ multis te Tibi spondet Nominibus) honorum accessio, non Principem elevabit Indolem, sed maximæ Virtutis Tuæ suffragio petet sublimari. Quantumcunq; in oculis mortaliū ascenderis, mensura Tui nō Prin-

Princeps erit Dignitatis fastigiū, sed Animus etiam nūm Princeps. Fingere Te possumus alium, venerari dissimilem non licebit. Imperas iam etenim, quantumvis sine Diademate, cordibus omnium, quæ Tuæ Virtuti, grandibus meritis, tributaria fecisti, tantò felicius, quanto difficilius est liberas mentes obstringere, quàm corpora mancipare. Nullam dabis Fortunæ lenociniis gratiam; quid enim de Te possit, debeat uè statuere, Magnitudinem interrogabit Tuam, & nutus mentis altissimæ, imperia reputabit. Ipsa quin imò Fortuna Tibi non invita debebit gratiam, si vel ad ultima precantem admiseris obsequia, naturæ iam Superūmq; suffragio, eò dignitatis evectus, ut Honores Celsissimi non Magnum facturi sint, sed inventuri.

Viderat hæc perspicacissimus ille Octovirū oculus, Argus Imperij cum SERENISSIMA Coniuge sua ELISABETHA AMELIA Landgravia HASSIÆ, PHILIPPVS GVILIELMVS S. R. I. Archithesaurarius & Princeps Elector: dum Tibi Sangvinis & Honoris sui Heredem SERENISSIMAM HEDVIGEM ELISABETHAM, in Vitæ Felicitatisq; consortium destinare, non mediocrem PALATINÆ DOMVS Gloriam reputavit. Parum ducebat intra se, grandes Imperij titulos portasse, Electoralem Purpuram rectorum splendore illustrasse, Sagum robore, Togam consilio exornasse, pro Deo & Cæsare pugnasse, pro utroq; non rarò vicisse: nisi iterum Polonum ambiret Foedus in Filia, quod paucis abhinc annis inchoaverat in prima Consorte sua SERENISSIMA ANNA CATHARINA CONSTANTIA, eximiâ IAGIELLONVM stirpe. Male sibi suisq; Thesauris provisum dixisset Archithesaurarius, si post illatas in variorū Europæ Principum depositoria Rhenanæ Prosapiæ Gemmas, hanc immortali Polonæ Gloriæ gazophylacio non interrupisset. Æstimavit scilicet fusas pro Germania tot Polonorum iudoris & sanguinis pretiosissimi margaritas; quibus hoc voluit responsum talione. Servavit PRIN-
CIPIS

CIPIS Felicitati nobilem Imperij portionem, cuius
æquè ac INVICTISSIMI PARENTIS Fortitudine,
servatum agnovit Imperium sub Vienna. At felicissi-
mus, naturâ, fortunis, votis & Natis Princeps suo tan-
dem debuit indolere fato, quod sibi tot desiderijs expe-
tito, per Mortis violentiam, interesse non licuerit Spe-
ctaculo, & Fortunatissimum in illo EVROPÆ FOE-
DVS venerari, quam multis laceratam esse partibus inge-
miscebat. Nos tamen subductum Fato non querimur;
siquidem tam memores inter animos, quàm vivis in do-
tibus Posterorum spirantem adhuc colimus & supersti-
tem. Post illatas terræ mortalitatis exuvias, immorta-
lis nobiscum habitat Animus, quamq;

- - - nec Iovis ira, nec ignes,

Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas,
æterno iure famam circumfert. Adest etiamnum Vo-
bis. Magna Europæ Numina, ut Superis probandum
FOEDVS porrigat, quod Terra dixit Auspicatissimum.

Ad hoc Tu quoq; Sidus Inclytum, SERENISSIMA
POLONIARVM REGINA accede, Principem facile
acceptura locum, quia nihil mediocri Reginali amplexa
mente, illustre Virtutis solidissimæ, in Magna Fortuna
præbes exemplum. Rarum erat olim in Solijs prodigi-
um, Virtus Coronata; insolitum supremæ Dignitatis,
cum summis Dotibus, in terra connubium! Fastus ple-
rumq; cum Purpuratis imperabat manibus, & plura di-
adematî incumbabant dedecora, quàm gemmæ. Eru-
bescere iuebatur à Murice, si quæ Thronum ascendit,
Innocentia; propectaq; in altum Integritas, ne conten-
dentibus in sublime deturbaretur à vitijs, excedebat So-
lio & Aula. Tecum SERENISSIMA MARIA CA-
SIMIRA solæ Virtutes Imperium tenent, aut in Te veriùs
imperant solæ. Reducis felicia illa tempora, quibus
Blancæ Gallias, Margarithæ Sueciam, Clothildes Franci-
ciam, Elisabethæ Lusitaniam, Hedvigis Bohe-
miam, Kunegundes Poloniam ornabant: illas ætates in-
novas, quib⁹ in auro Capitis radiabat Sapientia, in Thro-

no sedebat Constantia, latus claudebat Humanitas, ebur
manuale regebat Iustitia, ad solium invitabat Liberali-
tas, comes ubiq; Modestia prominebat; neq; tamen gra-
vitati urbanitas, neq; Maestati popularitas detrahebat.
Frontem Coronario Diademati, Animum Amori Ci-
vium commisisti; Sceptro Dexteram, Cor publicæ uti-
litati consecrasti; Purpuram Corpore, salutem omni-
um gestas in mente. Sic Aulam Majestas incolit, ut
casas pauperes egenorum Amor non devitet: sic amat
palatia Dignitas, ut Numinis Sacra nūquam præ-
tereat Pietas: sic regno curas addicit Providentia, ut cœ-
li studia non excludat. Satis est plerisq;, quò invitas ab
orbe laudes extorqueant, simulatæ Virtutis speciem
monstrôsæ menti prætendisse, cūmq; Furias alant sub pe-
ctore, vultu Charites ostentasse: encomia populi nun-
quam lætantur Virtutes Tuæ, atq; ideò nihil in ijs non
candidum, nihil non sincerissimum, vel Oculatior Cato
deprehenderit. Astris unice intentæ humanum palpum
non æstimant; ad perennes nutritæ laureas, leves vulgi
rident corymbos. Si tectum quid Dotes inferrent Serē-
nissimæ, pateret in tantæ fulgore Majestatis honesti for-
mam induta Vanitas; nec irent in eius commilitium
reliquæ Virtutes oculatissimæ, quarum nulli Tua Di-
gnitas, nec Tuæ Dignitati deest ulla; ut eò fidentiùs
Gloriosissimum EVROPÆ FOEDVS una Tecum ador-
nent.

Vestigia Parentis Serenissimæ Principes occupant
ALEXANDER & CONSTANTINVS, eandem FOE-
DERIS aucturi Maestatem. O inclyta Lechiæ Decora!
Ite magnis passibus Gigantes in tenera ætate Animi, quò
IOANNES VICTORIOSISSIMVS, quò IACOBVS
FORTVNATISSIMVS, quò orbis vocat Orthodoxus!
Ite MAGNI AENEAE nihil degeneres ASCANII, iam
arctos Annorum limites ingens excedit Spiritus: iam flo-
ridissimæ Virtutes adulescunt, auspiciatissimo EVROPÆ
Palmeto inferendæ. Per Vos, Orbis Poloni HILARII,
austera temporum mitescunt intervalla, & ferrea bello-
rum

rum sementis pretiosos herbescit in culmos. Si Annulus
EVROPA est, Vos pallam implebitis GEMMEI PRIN-
CIPES, quorum pretium non spei duntaxat immaturæ
inhæret manibus, sed magna iam parte in Moribus in-
nocentissimis tenetur. Minus Felicitati Sarmaticæ pro-
spectum voluisset Providentissimus PATER PATRIÆ
IOANNES III, nisi Vos nobis dedisset Principes, in qui-
bus totus iam regnat Genitor, tota Imperatoris Glorio-
sissimi relucet Imago. Habemus naturæ gratiam, quod
nihil in dandis Vobis à PARENTIS MAXIMI deflexe-
rit Majestate; verum quod longius vota nostra distulerit,
invidiam reputamus. Ivissetis jam extra Patriam Magna-
nimi, vel in hostico securitatem Lechiæ inventuri: gra-
ves jam essetis Asiæ & grandes illos Orientis exercitus, sub
quorum pondere Tellus gemit, premeretis: coleretis cru-
entam Martis aream Laureatis mucronibus, imbres
copiosissimos è barbaris cervicibus proliceretis, semina
Gloriæ in aprico Bellonæ jaceretis, hostium capita vi-
ctore gladio meteretis; nisi Animos Honorum Ampli-
tudinis capacissimos tenerior arctaret ætas. Invidetis,
credo, citra piaculum, PHILIPPO Vestro parvi MA-
CEDONES, quod Oriente concusso, Orbe victorijs
& Famæ Magnitudine impleto, nihil Vobis reliquum
fecerit ad Victoriâ. At crescite securi de Gloria, PRIN-
CIPES Animosi! Ferax est Orientalis Hydræ Ferocia;
protrita semel, iterum vires & virus colligit Othomana
Pestis, Vestris olim calcanda vestigijs, Vestris prote-
renda pedibus; sub quibus infamem vomet spiritum,
tot tantorumq; Heluo Imperiorum. Non capiet am-
plitudinem Famæ Vestræ tota Regnorum vastitas, nec
orbis suas diffitebitur angustias, quod tantis Nomi-
bus comprehendendis non sit suffecturus. Sudabunt in
Lyceis Marones, fatiscunt in exedris Tullij, palleſcent ad
paginas Plinij, Cleanthis ignes deficient, volumina, dies
& anni arctiores erunt, quàm ut Vestræ Magnitudini
possint respondere. Ipsa votorum prolixitas, quan-
tumcunq; se extenderit, altissimam Nominis non attinget

get mensuram. Augebitis in immensum FOEDERATÆ EVROPÆ Gloriam; in cuius participium SERENISSIMI PRINCIPES, IOANNES GVILIELMVS S. R. I. Archithesaurarius & Elector, LVDOVICVS ANTONIVS Supremus Ordinis Teuthonici Magister, CAROLVS PHILIPPVS Heroum exemplar, ALEXANDER SIGISMVNDVS Antistes Augustanus, FRANCISCVS LVDOVICVS Episcopus Wratislaviensis, supremus Silesiæ pro Cæsare Gubernator, ac PHILIPPVS VILHELMVS AVGVSTVS, Comites Palatini Rheni, Germana SERENISSIMÆ NEOSPONSÆ Decora, proximâ sanguinis & affinitatis viâ contendunt.

Magnis hi orti Majoribus, nequaquam ijs minores comparuerunt, altissimos à Prædecessoribus indepti Spiritus, quos solidissimo Virtutis & roboris alimento nutriunt perennitati. Non magis pictos in Avito Clypeo Leones ostentant, quàm vivos in Pectore: æternum documentum posteris; animoso magis corde, quàm picturatâ in Ceris Fortitudine, dignosci Herodës. Omnem in Patriæ Religionisq; studia partiuntur operam, ut licet eodem passu vitam & Dignitates attigerint, accepti tamen Honoris immemores, nihil deberi sibi arbitrentur unanimes, quod Marte proprio non evicissent. Pulchros Natales, gratuita esse fatentur munera: non tam nasci, quàm fieri Serenissimos, hoc, inquit, Heroum est! hoc PALATINORVM! Leo fortis non nascitur, sed vires accipit post naturam: Gemmarum præstantissimæ, plus artis, quàm fomitis nativi industriâ fulgurant: eundo crescunt flumina, tenues quamlibet ortus auspicentur. PALATINÆ DOMVS Gloriam non aspernamur, sed ponimus infra Virtutem, Semina honoris iacit illustris Prosapia, florem & fructum maturat Labor: tantò sublimiùs ascendit Natalis Dignitas, quantò eminentius Virtutis studium accedit. E nocte & nebulis serenior Phœbus promicat: inter labores & monstra maior se ipso Alcides eminet: proprii sudoris gem-

mæ plus nitent, quàm universa Piscariæ officina. Quàm rectè dicitis ! quàm fortiter agitis, suppres Encomiastæ Homero **ÆACIDÆ PALATINI !** Ornatis Purpuram meritis, Honore merita Coronatis. Primas amplexatæ cunas Virtutes, adhuc Vobiscum currunt in obsequium Imperij, sudant Ecclesiæ commodo, præliantur in acie, lites dirimunt in Areopago, Sensit Invictam Fortitudinem Tuam, **SERENISSIME LVDOVICE ANTONI**, foris Christianitatis arctata copijs, domi in testina Turcarum peste afflicta Buda; Tuam verò **CAROLE PHILIPPE**, Vivarinum, Strigonium & eadem Buda, induratis vetustate munimentis nequijt sustinere; quando obstinatam in quæq; discrimina barbariem ferro & igne domuistis, ut elatas Urbium munitiones in plana, ac velut in profundæ adorationis testimonium submitterent. Fortunam comitem non invitastis, habuistis pedisequam: Felicitatem anxij non quæsiistis, vidistis Ministram: solos irremissa contentione vocastis Cælites, sensistis Fautores. Qui famam captivant laceribus, etiamnum Herostratos putatis: qui laudes venantur mendacijs, Empedocles damnatis: at quorum,

- - - placido posuere in pectore sedem
Blandus Honos, hilarisq; (tamen cum pondere) Virtus; illos demū Honorios Vestri simillimos amatis. Ite ad cōmunem orbis Principibus Gloriā, conversæ in Poloniam **EVROPÆ FÆDVS** implete! Vos una cum cæteris Regnorum Monarchis, incumbens Triumphali Portæ Immortalitas invitat.

HONORI VESTRO,

Felicitati Poloniæ,

Orbis admirationi,

adeste **PRINCIPES**

AVGVSTISSIMI, POTENTISSIMI, SERENISSIMI!

In Lechicæ libertatis Sacrario,

liberum **FOEDVS** deponite

Sanguinis, Affinitatis, Honoris, Gloriæ, Immortalitatis.

Regalis **MAGNI IOANNIS** Clypeus,

F

quo

quo vastum Orientem concussit,
cadentem Austriam stabilivit,
Europam protexit,
DOMINOS EUROPE suscipiet.
Candidi capacesq; Maximorum Animi dabunt Paginam,
Socialis AMOR in Pacta conveniet,
Regina Virtutum subscribet Veritas,
Æternitas Ceris Serenissimis consignabit,
Antistita Religio excipiet Sacramentum.
Scribite legenda Civibus, lugenda Barbaris,
nec ullo tamen lacrymarum Euripo eluenda.
Omnis hic Linea Terminales ponet metas Invidiæ,
omnis Apex vulgarem excedet Gloriam,
Character omnis erit indelebilis.
Augete, ORBIS SIDERA, diem Poloniæ!
qui esse non poterit, nisi longissimus,
in Luminum tantorum concursu.
Projicite radios in Scutum PRINCIPIS,
ut inde refracti nocturnum extingvant Sidus,
Jungent manus SERENISSIMI PRINCIPIES.

IACOBVS & HEDWIGIS:

Vos lucem, Vos Gloriam sociate!
In hac, ceu limpidi Fortunæ speculo
venturam Lechia prosperitatem, sua hostis prospiciet pericula,
maculas sui vultus Invidia, decorem leget Patria & Felicitatem.
Vestro Lumine accensus Septemtrio
glacialem Scythiæ Caucasum solvet in lacrymas,
facili alveo delapsurum ad Inferos,
ne Polono amplius minitetur Polo.
Crevit hactenus elata frons Infidelium,
ut posthac rueret ponderosius:
non paucis successibus cæcam saginavit superbiam,
ne grandior victima deesset Orco.
Ite FOEDERATA SIDERA!
Huc convolant Lucis amicæ Volucres,
Poloniæ Aquilæ,
fixum Serenissimis Astris oculum impressuræ:
candido instructæ pennarum apparatu,
ut bonis Vos Avibus venturos non diffidatis.
Ite Gloriosa EUROPE LUMINA!
Vos, umbræ nobiles,
plausus, cultus & admiratio subsequenter.

At

At non hic est Pompæ Terminus, SERENISSIMI
 NEO SPONSI! Quæ hactenus in multo Splendoris co-
 mitatu præcesserunt Sidera, adhuc salubres Terræ in-
 dulgent radios: quæ proximè insequuntur, absoluta
 jam in solo statione, ad Cæli Empyreum commearunt.
 Auspicatissimo tamen intererunt FOEDERI, ut Divos
 quoq; immortalis Gloriæ Testes habeatis. Veniunt,
 PRINCEPS POLONIARVM FORTISSIME, in
 vinculi genialis consortium, Maximo GENITORI
 Tuo, arctissimè foederata, eodem scilicet in Solij calo
 collocata, tot Lumina Sarmatiæ, quot illa Principes
 aut Reges numeravit. Diem suum felicissimè absolve-
 rint in oculis Patriæ, non omnino tamen occiderunt
 animis, siquidem augustam eorum lucem, Regum
 omnium & Virtutum compendium, innovat, IOAN-
 NES. Venit illa IAGIELLONVM diu superstes in
 tribus VLADISLAIS, totidem SIGISMUNDIS, duo-
 bus CASIMIRIS, uno ALBERTO, altero ALEXAN-
 DRO, Religio, Pietas & Fortitudo: venit BOLE-
 SLAI Chrobrij primi ex Principe Regis felicitas, AV-
 DACIS Generositas, KRIVOVSTI magnanimitas,
 CRISPI Religionis studium, PVDICI Virtutis amor:
 Venit CASIMIRI Primi Probitas, IVSTI Aequitas,
 VLADISLAI Hermanni Humanitas, LOKTICI Ae-
 quanimitas, LESCONIS Albi Constantia, NIGRI
 Providentia. Accedit trium LESCONVM Magnitudo
 ZEMOVITI Tolerantia, ZEMOMISLI Robur,
 CRACI & LECHI Fortuna, ac potissimùm PREMI-
 SLAI seu LESCONIS I. militaris Genius; ad quem
 Regalis IANINAE Campus Annalium calculis revo-
 catur. Nonum jam expirat sæculum, ut istud in Lechi-
 am delapsum ANCILE, quid possit innatæ Libertatis
 Amor, quid audeat Martij Laboris Patientia, quid ex-
 pectet propagandæ Religionis ardor, quid Legum Re-
 gumq; observantia diligat, quid domitor Fortunæ
 Animus appetat, quid Patriæ, quid Nominis, quid im-
 mortalitatis cura concludat; Vmbone suo, erudita ve-

lut in pagina commonstrat. Si adhuc, ad retrolapforum
normam sæculorum, fastis careret Polonia, extaret tamen
in SERENISSIMO IANINAE Campo, quod legerent
posterii, quod imitarentur Heredes. Facta scilicet, quæ di-
ctis scriptisq; movent facilius & erudiunt felicius, seris
exhibenda nepotibus, totam hic implent faciem, à tot tã-
torumq; temporum servata injurijs; quod edax vetustas
magnorum operum Maiestatem reverita, tumulos alijs,
trophæa istis destinârit. Armaverit, an ornaverit suum
Amphiarus Clypeum Dracone, Capaneus Hydrâ, Po-
lynices Sphinge, Antiochus Leone, Seleucus Tauro,
Vlysses Deiphino, Argo centoculo Turnus: Inclyti IA-
NINAE Herôes, nullam Virtutis Ideam reliquerunt,
quam sua in decora non trasferrent. Longū est ire per sin-
gulos: illud, in quod omnes convenerant, tabulis æterni-
tatis consecrâsse, sufficiat: neminem in numerosiore Pro-
fapix syllabo fuisse non Maximum. Multis nimirum
impetiti periculis, nullis labefactati, suo servire arbitrio
côégerunt fata, vel ideò vulgari Gloriâ altiores, quod su-
perbissimæ Fortunæ discrimina viderint infra plantas.
Manu omne circumscripserunt sortis imperium, ut plu-
ra obijcere non attentaret pericula, quàm ipsis subigere
constitutum esset. Ipsi quin imò sæpius invitâsse auditi
sunt discrimina, palam omnibus facturi, plus sibi super-
esse animi propulsando, quàm illis aggrediendo. Sed vi-
ctæ semper fatorum infidiæ, nihil esse cômune forti cum
immortalibus, dicebant; angustiores sibi inesse vires,
longo experimento admonitæ, quàm ut Mentibus tam
amplis opponi possent. Nihil tulerunt sterile, dum
plurima Fortitudinis accessit cultura: sub gladio cresce-
bant Laureæ, & aurea fortunæ messis ferream excipiebat
sementem. Si nihil humanum est invariabile; Divi-
nam eorum fuisse Virtutem, fatearis, oportet; quæ sem-
per sibi constabat eadem, sive diuturna blandiretur felici-
tas, sive inopini ferirent casus. Cannas non extimuit
Annibal, sed Capuam serò formidare didicit: ridere se-
mel Illyricos Augustus potuit, at Varum flere multoties
debu-

debut: siccandis fluminibus, ducendis in plana montibus, Hellesponto captivando vires Xerxi suffecerint; superando Themistocli, nec animos pares habuit, nec fortunam. SOBIESCIANO MARTI eadem semper bellandi vincendiq; potestas fuit: quæcunq; tandem incursarent pericula, elevato supra sortem Animo, minora erant; nullum unquam tam anceps occurrit prælium, quo laurus illi nutare videretur. Belli decora, pacis excipiebant ornamenta. Qui Patriæ Libertatem tegebant casside, Dignitatem fovebant Togâ. Prodigio par fuerat, ita Bellonam coluisse magnanimos, ut Pacis quoq; insidias providentissimis consiliorum suppetijs propulsarent. Majus quandoq; cum Toga venit periculum, quàm cum hoste: facilius tunc accersuntur discrimina, cum nulla, quæ arceatur, apparet ferocia: diffluere otio solent pectora vigore Martio indurata, & Domitor fatorum Gladius, prosperitatis impulsu non rarò hebetatur. Fortes illi in hostico, robur in sinu Patriæ non posuerunt: quæ foris chalybe à Regni confinijs arcebant mala, domi consilio in visceribus profligabant. Dicebant svaviter, quæ agere oporteret fortiter, arma exui posse à Milite, amorem boni communis nusquam deponendum à Cive: sine hac Trabea vividissima frigescere imperia; sine hac Purpura, frustra Regium fulgere Paludamentum.

Tales PRINCEPS SERENISSIME, IANINAE Principes, annis ætatem Tuam antegressi, meritorum honore Te subsequuntur. Materni Nominis Heròes nunc accipe, Magnos ex Inclyto Galliarum Regno Hospites, hereditate sanguinis jam Tuos. Ignorat partem Historiæ Francicæ, qui SERENISSIMÆ de la GRANGE D' ARQVYAN Prosapiæ Decora non legit. Fœderata hæc, à plurimis retro temporibus, Throno Galliæ, tenuit habenas Regni cum LVDOVICO VI. gloriosissimè, successit cum LVDOVICO VII, PHILIPPO II. alijsq; Coronatis longo annorū tractu Nepotibus; domuit injurias sæculorum vix ulli Virtuti, ac maximæ potissimum, non infestas. Postquam Serenissima plurimarum Fami-

liarum Lumina, una cum Ceris suis vetustas extinxit, hæc adhuc lucet incorrupta. Vidit flagrantissimum illum Bernardi Claravallensis zelum; eoq; succensa, cum **LVDOVICO VII**, Crucis Augustissimæ & **AVRI-FLAMMÆ** præsidio, irrupit in Asiam, concussit Syriam, Damascum strinxit; illam imò Promissionis Terram vindicasset, nisi discordes ad invicem Principes proprijs decertare maluissent odijs, quàm captos gloriosissimè conatus ignominiosè intercideret. Ornavit Cardinalitiam in **ANTONIO** de la **GRANGE**, Primo Regni sub **CAROLO** Sapiente, Ministro, Purpuram: Præxit Regum Sceptra in quatuor Gallix Marechalcis; Floruit cum illius Regni Lilijs inter spinas hæresum innocentissimè, sui semper Candoris memor, salutis Principum suorum & fidei Orthodoxæ consecrati. Illa tunc Franciæ tempestas incubuit, quâ multas Heterodoxa pravitas Serenitati Regiæ nebulas obtendebat, & turbulenta erroris contumacia Christianissimo Cælo sudum depellebat; ut fumigantem proterviæ suæ facem promoveret. Pallebant iam passim in aris lumina, armis obsidebantur Cælitum Sacraria, publicum erubescere vera Religio; ipsa Hæretica rabies, quasi jus sanctissimum iniqua præscripsisset rebellio, prodibat è latibulis, cogebat Provinciales cœtus, dictabat plebiscita, ore impudentissimo edicta pronuntiabat, ingenuis etiam ferenda. Deserebant multi, quò se periculo subducerent, medijs in periculis Ecclesiam; alij abjurato Religionis Sacramento ad partes rebellium ibant sædisfragi; alij demum suæ magis quàm Pietatis, integritati consulturi, privatos Lares, colebant. Ardentissimus **ILLVSTRISSIMORVM D' ARQVYAN** Procerum in Leges Christianas Ferror palam arma corripuit, præstantius esse ignava securitate discrimen probaturus; quod una cum Numine, pro cuius aris confligendum erat, inicit. Strinxit Gladium ultrix nefariæ conjurationis Dextera, non prius vaginæ restituendum, quàm integra Patriæ rediret securitas, & manibus iniquis arctata Probitas pristinam acciperet li-

berta-

bertatem. Ivit in hostium cuneos contemptor minarum
Animus, quem cum semper timida, quia nunquam non
rea, non posset sustinere perfidia, tum Regno, tum vita
excedere debuit, ut planiorē ad reditum exuli tantisper
Fidei exhiberet viam. O fidi Primogeniti Ecclesiæ Re-
gis Herodes! ite Orthodoxo Sarmatiæ PRINCIPIS Pri-
mogenito in partem FOEDERIS, ac inter maxima EV-
ROPÆ Lumina fulgete gloriosi!

Tu SERENISSIME IACOBÉ, designa parem tan-
tæ Virtuti stationem: nam insequens proximè Proce-
rum Ducumq; Nominis Poloni turma, purpurato affi-
nitatis itinere, ingressum parat. Adest Princeps Ducum
RADIVILIORŪ Murex, eiq; intertexta IAGIELLONVM Coro-
na in BARBARA SIGISMUNDI AVGVSTI Conlorte, immi-
xta Principum NEOBVRGICORVM & BRANDEBVRGICORVM
Serenitas in LVDOVICA CAROLINA, annexa Saxonum
ANHALTINORVM Gloria in GEORGIO IOSEPHO. Prope-
rat Triumphalis Ducum de KOREC, CZARTORYSCIO-
RVM & SANGVSZCIORVM Eques, post tot decursa in Martis
Lechici Olympijs stadia, æternitatis laureâ coronatus.
Accedunt Regales WISNIOWIECCIORVM Lunæ; inclyti
OSTROGIORVM, Tarnowsiorum, plurimarumq; Prin-
cipum in Sarmatia Prosapiarum Atlantes, è quibus to-
to eminentes vertice binos Herodes STANISLAVM ZOŁKIE-
WSKI & IOANNEM Comitem de TARNOW, utrumq; supre-
mum Exercituum Regni Imperatorem, utrumq; annis,
ac Honore gravem, Principe pupilla dignare. Avitis
hic clarus Natalibus, post illatum peregrinis Solibus No-
minis TARNOWSCIANI Splendorem, post ablegatas ad
concolores mortis umbras Maurorum copias in Lusi-
tania, post erecta in domitis Moschorum iugulis ad Or-
szam trophæa, post fractam in Hungaria Othomanorum
ferociam, post profligatos in Russia Tartarorum excers-
citus, post stratos ad Gwozdum Moldavos, post fusa sex
supra viginti Dacorum millia, post restitutam Fidei Po-
lonæ Pocutiam, erexit super stratis hostium centurijs
gloriosum Caput, sub cuius umbra fessum toties. Reipu-

blicæ corpus respiravit. Alteri parum fuërat solutæ Co-
sacorum rebellionis frenum imposuisse, Tartaris ad Vdy-
czum omnem exitum, præterquã ad inferos, prohibuisse,
ingentes Moschorum copias ad Clusinum insigni clade
nobilitasse, Moscuæ Metropolim ad Regis obsequia fle-
xisse, Smolenscum ex manibus barbaris vindicasse, Basi-
lium Szuyscium Magnum Moschoviæ Ducem una cum
Demetrio germanæ feritatis ac sanguinis Præfecto, à Ty-
rannica libertate ad vincula Poloniæ vocasse; nisi, post
omnes vitæ annos utilitati Patriæ impensos, ultimum
quoq; spiritum ad Tyram in Moldavia, cadendo glorio-
sissime, consecrasset, & corpore exanimi limitem irrupti-
oni Scythicæ posuisset. Agnosce PRINCEPS GLO-
RIOSISIME, in emortuis Ducum lineamentis Gigan-
tes Animos! Tuam, jube, felicitatem augeant, qui orbis
Poloni Gloriam, cum sui diminutione sanguinis, ad sum-
ma Honorum incrementa provexerunt. Pingent ela-
boratiùs Majestatem Tuam; quam studiosi Timanthis
penicilli, effingent suis suorumq; simulacris, quod Tuis
spirat in Moribus; posthumis loquentur encomijs,
quanta de Te acceperit, adhucq; acceptura sit Sarmatia.

Austrum modò conversus aspice; nam Te Tuamq;
respicit Poloniam! Vide, quæ TIBI cum SERENISSIMA
NEO-SPONSA, Rhenus devolvat Nomina, ut Fortunatis-
simo EVROPAE illapsa FOEDERI, altissimo Dignitatum af-
fluxu, Principem Tuam altiùs efferant Fortunam. Porri-
ge obvium pietatis amplexum, CAROLOMANO Bojorum
Duci, AGNETI Ludovici Bavari Imperatoris stirpi,
MARGARETHAE Palatinæ Rheni Ruperti Cæsaris natæ, in-
tegrissimæ virtutis suffragio, in album Divorum relatis.
Excipe sinu gloriosissimo AVGVSTOS, LVDOVICVM IV. &
RVPERTVM Romanorum Imperatores; Potentissimos
OTHONEM Hungariæ, CHRISTOPHORVM Daniæ, Reges;
Eminentissimos CONRADVM Salisburgensem, IOANNEM
Frisingensem, PHILIPPVM Ratisbonensem Episcopos, S.
R. E. Cardinales; CONRADVM Moguntinum, EVERHAR-
DVM Trevirensensem, RVPERTVM, ERNESTVM, FERDINAN-

DVM & CLEMENTEM Colonienſes, S. R. I. Electores. Pan-
de Regalem Portam LVDOVICIS Primo & Secundo, Mi-
ti & Pacifico, tribus RVPERTIS, totidem FRIDERICIS, RV-
DOLPHO, ADOLPHO, PHILIPPO, OTHONI, PHILIPPO LY-
DOVICO, CAROLO Palatinis; MAXIMILIANO, FRIDERICO
& FERDINANDO Bavaris, Electoribus. Succedent his
probato Eccleſiæ paſſu, IOANNES Magdeburgenſis, ERNE-
STVS Salisburgenſis, Archipræſules; IOANNES & RVPER-
TVS Ratisbonenſes, RVPERTVS alter & ALBERTVS Argen-
tinenſes, HENRICVS Trajectenſis, GEORGIVS Spirenſis,
PHILIPPVS Friſingenſis, IOANNES Leodiienſis, Antiſti-
tes, & tot alij Eccleſiaſticis muneribus laudatiſſimi, vi-
gore Martio celebratiſſimi, Principes, Duces, Comites,
Marchiones ac Heròes; quorum Avito Leoni illam me-
ritò ſubjeceris epigraphen, quam mortuo Animantium
Regi examen Apum geſtanti adſcripſit non nemo: *Cum
forti dubedo.* Egerunt etenim pro Imperio fortiter, quæ
poſſunt optare bellicoſiſſimi; præſtiterunt Eccleſiæ gra-
tioſiſſimè, quod ipſos præſtiſſe Divos non pæniteret.
Recurrunt ſub calamum inauſpicata illa Germania tem-
pora, quibus atram lacrymis ſecutura ætas ducet lineam,
immeritis planè, ut numerum priorum & piorum im-
pleant ſæculorum. Omnis tunc laus erat à licentia:
honestum nihil, niſi liberalem in devia genium ſecta-
retur: cladibus Pietatis innutritæ Hæreſes letale Orthodo-
xæ Probitati parabant ſtigma, ne primigenius flos inno-
centiæ ſuccreſceret ampliùs, at ſclerum virus de radice
peſtifera funeſtum germinaret fructum. Ceciderant
florentiſſima Virtutis Saxonicæ Topiaria, exaruerant
Svevicæ integritatis Viridaria, defluxerat color optimus
aurei ad Rhenum zeli: pervicax Heterodoxorum rabies
caſibus piorum surgebat, ſtabat ruinis, non alia incremē-
ti ratione in ſummum evaſura, niſi jacentium Sacrorum
acervis ſubnixæ. Flebat aliam ſe, quàm vellet & merere-
tur videri, Eccleſia; cùm interim innocentes illius la-
crymas in ſui furoris incentiva Rebellio aſſumeret, ni-
hilq; viſu cenſeret optabilius, quàm vulnera immeren-
tium.

tum. Ivisset per omnium viscera male conceptum virus, nisi medicus ERNESTI Colonienſis Archi-Antiſtitis (ut alios PALATINÆ BAVARICÆq; Domus Præſules non numerem) Fervor præmatura langventibus pharmacis adhibuiſſet, ſerpensq; ad præcordia malum in ſemine industrius præfocâſſet. Accessit Lernam Divinior Alcides, & ne foeda ſpiraret ampliùs exitia, infame peſti præcidit Caput, abunde ſe reliquis ſubventurum Provinciis ratus, ſi illam pullulantis perniciet Metropolim domuiſſet. Quàm lentis plerumq; conſilijs naſcentia petuntur incommoda? diu ſons mali perquiritur, diu progreſſus expenduntur, ſolicite rationes medendi penſantur; injecta verò peſtis totum exurit animum, antequàm de medijs ſuccurrendi decidat Aesculapius. Audiuiſſe contagium ERNESTO, ut medicam armaret manum, ſuffecerat, adoleſcere per moram experto pericula, ni celerem in cunis gladium experiuntur. Idcirco morâ priùs per zeli velocitatem proſtigatâ, aggreſſus inſaniam, tabis virulentæ repreſſit impetum; vires, infelice cum mèbris communione recisâ, domuit; vulnera Paſtorali Tænia obduxit: infectos purgavit animos, integros à corruptione ſervavit. Fugerunt ab Archi-Præſulea Cruce Heterodoxorum præſtigia: Arietem in Tiara bivertice formidavit Obſtinatio: erubeſcere à Sacra Purpura didicit Perfidia, frontem licet acephala perdiderit. Indoluit præproperæ ſui cladi polyceps rebellionis hydra; nec dubiè tam celerem fleviſſet ſtragem, ſi lacrymarum officinam oculos habuiſſet. Amiſerat hos etenim in immenſa zeli flagrantiffimi luce, ut æternis olim plectenda tenebris, ſuam in terris damnationem ordiretur. Religio verò tanti acceſſione luminis illuſtrior, auctos ſibi honores gratulabatur, quæſitâ ſuorum caligine prope extinctos: quorum diſpendia nunquam deſleret anxia, ſi plures ſui Tutelares inveniret ERNESTOS.

Et literæ copioſas PALATINÆ Proſapiæ numerârunt Gratias. Multa WOLFGANGO Sapienti, plura RUPERTO Heidelbergeniſis, plurima GEORGIO Ingolſtadieniſis Aca-

demi.

demia
Bellon
menta
rati H
flore
tur; d
milita
greſci
non h
na: no
raliter
Catili
plebis
quàm
vel pace
pſere, m
ad g lo
conſu
Fortit
ſtes fa
LIPPVS
tra Tu
Vienn
Orien
poſtq
ſcenar
rore c
acinac
eti cla
tos.
gvinis
robur

Pe
LIPPVS
par V

demiarum debent Fundatoribus. Parum hi tutam à solo
Bellonæ præsidio arbitrati Patriam, ipsa bellorum muni-
menta Palladis Aegide obarmârunt. Reposuerunt Lite-
rati Herôes ignavis convicium, ibi laureas Martiales ef-
floreſcere negantibus, ubi pacifica Minervæ olea inferi-
tur; dum iunctas belli ſtudijs coluerunt literas, & ſagum
militare Togatis exornarunt conſilijs. Non deſes pi-
greſcit gladius, ubi celeritatem ferro maritat calamus:
non hebeſcit Gradivi chalybs, dum Palladis acuitur pen-
na: non in arena parcitur ſanguini, cùm in Palæſtra libe-
raliter funditur ſepia. Vidimus proſtigatos à Tullio
Catilinas, fuſos à Tyrtæo Meſſenios, ſolutas ab Agrippa
plebis ſeditiones, ut uni plus tribuere Sapientiæ noveris,
quàm millibus armatorum. Quodſi ex placito Salluſtij,
*vel pace vel bello clarum fieri licet; & qui fecere, & qui facta aliorum ſcri-
pſere, multi laudantur:* quantum ijs incrementi veniſſe putas
ad gloriam, cum quibus aut Pallas præliatur, aut Mars
conſulat. Hac artis Martiſq; induſtria (è multis pauca
Fortitudinis PALATINÆ delibo exempla) indomitos ho-
ſtes fatigârunt FRIDERICVS Victorioſus, RVPETRVS & PHI-
LIPPVS Bellicoſus; quorum alteri propugnata ſæpe con-
tra Turcas Hungaria, tertio ſervata fortiter à Solimano
Vienna Virtutis bellicæ teſtimonium ſcribit. Ingentes
Orientis apparatus verterunt in ludibrium terrarû orbi,
poſtquam amica Fortitudini ſcientia cruentam inſtruxit
ſcenam. Formidabiles primùm barbari, panico terro-
re conciderunt, cùm frontibus exaratum, domitore
acinace, chirographum infamiæ ſenſerunt; ſuamet edo-
cti clade, polita magis ferire ingenia, quàm gladios exacu-
tos. Atrox ingenio ſuo Potentia, per ſolas cædes & ſan-
guinis profluvium emergit ad laureas: armatum conſilijs
robur glorioſiùs triumphat, ſine ſanguine. Nam

Hæc eſt præcipuo victoria digna triumpho,

In qua, quæcunq; eſt, ſanguine præda caret.

Pepercit quidem magnæ Othomanorum ſtragi PHI-
LIPPVS, cecidiſſe tamen Solimanum ſcio, dum tantæ im-
par Virtuti retroceſſit, & turpi exercitûs fugâ, omnes ſibi

profligatos esse animos probavit. Ornâsti, ætate nostra
PRINCEPS SERENISSIME, triumphali pede illos Austriæ cam-
pos, quibus fugitiva Orientis horrebant vestigia: laudâ-
sti servatam PHILIPPI Dexteritate Viennam, dignamq;
censuisti, quæ laureatâ INVICTISSIMI Parentis, Tuaq;
iterum servaretur manu. Emeritam quoq; Palatini He-
rois agnosce Gloriam, ut novo FOEDERE cum insequentibus
Principum Ducumq; NEOBVRGICÆ Prosapia
iunctorum insignibus accedat Tuæ. Neq; enim in Re-
gales IANINÆ Campos, Rhenani tantum Leones com-
meant, sed Orbis Europæi Decora, velut unicum ad Ho-
noris centrum collimant.

Advolant IMPERIALES, BRANDEBVRGICÆ, LIGNICEN-
SES & MANTVANÆ grandium alarum AQVILÆ, sub qua-
rum umbra tota Regnorum feriatur Salus, & publica se-
curè quiescit incolumitas. Accurrunt BRITANNICI, DA-
NI, BOHEMICI, BRVNSVICENSES, HASSIÆ, HOLSATIÆ, IVLIÆ,
LVCSEMBVRGI & NASSOVIÆ LEONES, terrori hostium, tu-
telæ Civium semper excubantes. Eriguntur HISPANIÆ
TURRES, statuuntur HVNGARIÆ & SABAVDIÆ CRUCES,
efflorescunt GALLIÆ BORBONIORVMq; LILIA, diversicolo-
res AVSTRIÆ; BAVARIÆ, SAXONIÆ, ANHATINORVM, BA-
DENSIVM, LEVCHTENBERGENSIUM sociantur CAMPI:
Serenissimæ PORTVGALLIÆ, SVECIAE, SCOTIÆ,
WITEMBERGENSIUM, CLIVIAE MECKELBVR-
GENSIUM, BVRGVNDIÆ, MEDIOLANI, &
POMERANIÆ accedunt Cera, totq; alia PRINCI-
PVM, propiori & remotiori sanguinis viâ, derivata
lucis profluvia: quæ, si aliqua Oratorum arte in breves
paginae angustias cogenda forent, vix ipsa annorum suf-
ficeret æternitas. In Vobis, PRINCIPES NEOSPON-
SI, augustus tota potest colligi EVROPÆ Amplitudo,
cui ferendæ frustra sudant volumina, frustra impares pa-
ginae onerantur. Explicate capacissimos, quia orbi com-
plectendo pares, Animos abituris in unum FOEDVS
Imperijs! lociate baiulas Felicitatis Polonæ manus, qui-
bus dissitæ socientur Provinciæ! capite orbis Gloriam,
nulla ingeniorum capacitate comprehensam! Pri.

Pri
Vobis
propri
sam im
gnitatu
rum de
la font
tantum
ratur.
dit Ale
subjug
titulu
rum c
Nunq
Marte
PRIN
dum h
Pat
SIME
in Vir
um ad
effusiss
re.
parere
ætatem
bitari,
pus au
rum in
vitæ d
mia q
inter a
sti: n
sempe
Magn
rare, h
annor
braviu

Priùstamen, quàm universa E V R O P Æ Decora in
Vobis FOEDERATA, venerationi publicæ exhibeatis;
propriam Honoris & Virtutis Serenitatem totis disper-
sam imperijs colligite, iungiteq; ! Non ita cognatis Di-
gnitatum lucetis prodigijs, ut Vobis congenita Hono-
rum deficiant miracula. Ignobilis ille rivus est, qui so-
la fontis sui clarescit nobilitate: ignauus heres Avorum
tantùm monumenta numerat & languidus in otio demi-
ratur. Non Philippus Macedo Magni agnomen indi-
dit Alexandro, sed Græcia servata, Persia edomita, Asia
subjugata, orbis alter attentatus. Nunquam Africani
titulum æquis portasset humeris Scipio, si parto Maio-
rum contentus nomine Carthaginem non attrivisset.
Nunquam ad primos Imperij falces evasisset Cæsar, nisi
Marte proprio in fugam egisset Magnum. De Vestra,
PRINCIPES Virtute sine metu concludi potest: si non-
dum hæc invenisset, fecisset Vos GLORIOSISSIMOS.

Patere PRINCEPS POLONIARVM SERENIS-
SIME, Tuis calamum nonnihil insistere vestigijs, quæ
in Virtutis, Sapientiæ & Martis arena, ad ætatum omni-
um admirationem, impressisti: nam totum, quantus es,
effusissima etiam in laudes Oratio nequit comprehende-
re. Quis crederet Magnos non fieri, sed subito com-
parere, nisi Tuo fidem probares exemplo? quis diceret,
ætatem adhuc annis immaturam Gigante animo inha-
bitari, nisi Tua id docuisset Magnitudo? Nemo tem-
pus aut ætatem desideravit, ut Magnus fieres per anno-
rum incrementa: omnis Tibi ætas grandæva fuit, & ipsū
vitæ diluculum, Gloriæ meridies. Non indolem ad subli-
mia quasi vixisti, cui ipsa pro indole venit sublimitas: non
inter ad magna scrutabare, qui statim in summo constiti-
sti: non unquam viator credebaris ad gloriam, cuius
semper fuisti comprehensor. Ipsas cunas complexa
Magnitudo collactaneam se Tibi dedit; imò hac sola spi-
rare, hac nutrirī omnium arbitrio dicebaris. Primus
annorum dies non auctoramentum Honoris fuit, sed
bravium, magis ad Gloriam edito, quàm ad lucem.

Nondum bene compages artuum federant, & iam portabas onus colligendæ Maiestatis; nondum linguam in verba ætas solverat, & iam eloquentissima Tui species, quid olim acturus esses, edicebat: nondum ad grandia opera manum natura aptaverat, & iam vel ipsis cunabulis fulcire Patriam credebaris. Non auguria rerum futurarum aut spes diu nutriendas tulisti in lucem, sed syllabum gerendorum in fronte, quam nullus inspexit oculus, nisi prævia Tui admiratione captam Tibi mentem Consecrasset. Literarum quis de Te sensus? Prævenirent adolescentiæ diluculum, ut Principem demererentur Animum, concordēs Scientiæ; quæ multis annorum impendijs ab alijs quæsitæ vix inveniuntur. Ornari scilicet, quantum vis plurimos ambitioso cultu exornent, à Tua quærebant Purpura, & Tibi famulari ducebant gloriæ, licet alijs imperent ut Reginæ: nihil attulisse tam inaccessible videbantur, quò Princeps ingenij sublimitas non pertingeret; nihil tam sublime, quod infra indolis capacitatem non iaceret. Omnium hoc erat iudicium; nihil adhuc in toto Sapientiæ imperio exortum esse, quod Tibi ceu novum admirationem eliceret, aut videretur inexpectatum. Prælegi antiquitatum annales cupiebas, ut Tuorum novitate prodigiorum corrigeres; commendari patiebaris Herodēs, quos rerum gerendarum præstantiâ olim excederes; Historias recitari amabas, quas Tuæ miraculo Fortitudinis impleturus eras. Quæ aliorum ceu nova attonitam suspendunt indolem, Tibi antiquissima putabantur, & nihil primam parere notitiam, sed omnia veluti præscita possideri. Nulla Tibi lectio Tyrocinium eruditionis fuit: nam grandia volumina capaciore versabas animo, quasi non avidus discendi, at revocandis in memoriam jam ante præconceptis intentus. Pallebant in tantæ conspectu Maiestatis Tomi, paginae tremebant sub manu, maiorem olim veris sui Laudatoribus sudorem expressuræ, quàm Orpheo mendaci Alexander.

Sic tamen literarum & linguarum studio Principem
loca-

locabas operam, quasi nihil Indoli capacissimæ, labori omnia deberes. Nullum diei otium, brevis & rarus quietis amor, prolixos discendi conatus interpellabat: postquam dies eidem intentum operi & salutavit, & peracto cursu reliquit; noctes ignibus, magis autem ardentissimo comparandarum artium studio accendisti, nec in Te quidquam, nec circa Te caliginosum passus. A cultu mentis, ad Equestrem ac corporis ibas disciplinam, non ludicra Fortitudinis daturus experimenta, qualia felicitet longo bellorum usu vix addiscuntur. Ornatio Sessore tanto, quàm phaleris auratis, Cyllarus ad omnem nutum subsultabat, fortè ad positam in sublimi eluctans gloriam, ne tanto evectior Principe compareret. Capulo dexteram quoties admovisti, in fulmen abiit gladius, vel ipsis Othomanidum Gigantibus metuendus. Seriam Bellonæ arenam in illa Tibi fingebas scena: qua parte hostis ferocior premendus esset, quo Marte à fuga retrahendus; quod robur ferociæ, quæ robori dexteritas, quæ dexteritati consilia opponi possint, illustri exemplo, palam faciebas. Angusta iam tunc Polona Tibi dicebatur Macedonia, Magne in tenera ætate Alexander, alium tam vasto animo quærendum esse Orbem pronuntiabatur, illam facilius explicaturo Maiestatem, quæ gracili corpore claudebatur. Nec Tu diversa cogitabas, PRINCEPS; post victos admiratione Cives, quos robore vinceret, in Sarmatia hostes non reperiebas. Excedendum ergo Patrio dicebas limite, & quos triumphares, alibi vestigandos esse.

Commodè tunc Tutelarem MAGNI IOANNIS Dexteram oppressa poscebat Austria, pristinamq; à libera Polonorum gente libertatem poscebat Vienna. Annuerat precanti in Austria Europa IOANNES III. nulli succurrendi facilitate secundus: dicto citius explicantur Aquilæ, Polonum robur scribitur, acuantur in hostem animi, arma, labara, milites, Duces convolant; celerimus in commoda Christiani Orbis prævolat IOANNES. Quid Tecum eo temporis, an gloriæ puncto

agitabas, **PRINCEPS SERENISSIME**? adhucnè illa
grandis Animi arctares vota, ægrè iuvenili corpore con-
clusa? Prævertisti spem omnium, omnium opinionem
confudisti! cùm adhuc belli pericula, ancipites Martis
eventus, dubios fatorum casus pensare Tecum credeb-
aris, iam Patriâ cum INVICTISSIMO Genitore Tuo excessisti.
O ingentem nutritæ ad immortalitatem Mentis impetû
ò passus nullo pennæ subsidio emetiēdos! Procede gres-
su Principe, Heroum Anime! en obviæ Magnitudini
Tuæ subsidunt montes; longa in compendium arctā-
tur itinera; fugiunt ad hostes pericula; posita in alto
Gloria Te minor jam apparet. Quocunq; pedem intu-
leris, celeres succrescent laureæ; ipsa barbarorum Capi-
ta dum calcaveris, in Purpura sanguinis vernare vide-
buntur. Quotcunq; viros ex Asia Othomanus exci-
vit Furor, Virtutis tuæ admiratores cadent, nec genua
tantum submittent procidui, sed corpora prostrati. Ha-
bes Viennam præ oculis, victoriam in mente, hostem
jam metu fractum sub planta. Iunge triumphalē Dex-
teram **IOANNI REGVM POTENTISSIMO**! so-
cia erectum supra pericula, Foederatis Principibus Ani-
mum! Irrumpe in phalanges adversas Fulminator **IA-
COBE**! an quidpiam Tibi constanter adversari possit
experire! Dispensat præliandi leges **GLORIOSISSI-
MVS** Exercituum Orthodoxorum **IMPERATOR**,
Tu grandi exemplo probas: moventur arma in Bisto-
nes, Tu multos præuolâsti; quò iræ machinarum desti-
nantur, eò jam terrorem Nominis præmisisti.
Ibi etiam timebaris; quò nondum perveneras: vbi
præsens sentiebaris, omnes obrigescebant in saxum. Ex
illis tamen tam rigidis marmoribus, larga sanguinis flu-
enta prolicuisti; illæ tam surdæ cautes sonorum **IACO-
BI** nomen audierunt; elingues illæ petrae cladem suam
morti & inferis nuntiârunt. Ejulantem jam vides Ve-
zyri ferociam: Tuamnè profuso lacrymarum Euripo
sistet fortitudinem? imò; quia repuerascere adultum in-
ter Trophæa Tyrannum conspicaris, grandævum pote-
rit

rit robur languescere. Euphraten cruoris barbari Gigas
transiit Animus; infante rivo num tenebitur? Fune-
ri suorum impotens doloris Præfica parentat lacrymis,
Tenè muliebris tardabit ira? Cumula clades cladibus,
funus extrude funere, lacrymas sepeli cineribus reorum!
Non ideo innocens est, quia luget, Othomanus: lugeat
barbaries, cui risum exciverat planctus Orthodoxorum.
Tu vitam impiorum persequere, quæ fugam per pronū
lacrymarum alveum meditatur. Sed ò invidum tam in-
solitæ PRINCIPIS felicitati diem! Declinat Phœbus in
vesperum, cum maximè Victoris gloria gratissimam
universo intendit lucem. Elabatur per noctis favorem
superstes Ferocia, noctem aliam, æternam scilicet, au-
spicari promerita. At parce solis velocitati PRINCEPS
FORTISSIME: satur tam rari spectaculi, ut Tuam lo-
quatur Fortitudinem, citavit gradum ad Antipodas:
astris minoribus visendam Orientis reliquit cladem, ad
quam multo & crebro cursu anhelant. Neq; manus
Tuas reliqua evasit Victoria; adhuc barbaros Tibi cō-
ficiendos sistet in Hungaria, quò plura Magnanimitatē
Tuam adorent Regna: ibi fugæ metam fixerunt fata, Tu
vitæ fugitivorum pones. Quam brevis perennaturi tri-
umphii labor, tã longa Tibi fuit noctis illius quies! Las-
sum victoriæ corpus in herbam projecisti, sed animo in-
defesso elapsas hostium reliquias vestigabas. Non somni-
asti victorias laboriosissime Timothee: quippe non For-
tuna Tibi in casses trophæa porrigit, at manus statuit
operosa. Pigebat oculos concedere Morpheo prosequē-
di triumphicuriis occupatos: vigilantiorē esse hostem
ad probrosa fugæ consilia, quàm Tuum ad laudis im-
mortalitatem Animum non patiebaris. Evola igitur
PRINCEPS INVICTISSIME, quò Tua Te vota, imò
totius Christianitatis præcesserunt, quò Laurus Panno-
nicæ capacem summorum invitant Verticem, quò pro-
næ in obsequium Vrbes facili ad deditionem annutu vo-
cant. Nondum illum sopijsti, nec unquam sopies, A-
nimus, quem illustrandæ Polonorum Gloriæ, ab ar-

morum splendore ac cēdisti! nondum dormitat Mars:
ille innocui Pectoris, quem grandiores bellorum exci-
tāunt machinæ? nondum immortales Triumphī tu-
mulāsti curas, quas inter Othomana funera animāsti!
Perge securo ad ripas Danubij passu! ferocire jam de-
stitit ab illo barbarorum contagio infestus amnis: lam-
bit Victoris vestigia blando allapsu, & fidum honoris Tui
ad oras ultimas se offert Portitorem.

Nullus per viæ longinquitatē occurrit hostis: at vis fa-
torum, & mixta in comitatu castrorū lues infestare cæpit,
cū hostes, qui vincerentur, deessent. Nec iter ipsū ad
bella pacificum datur: antequā ad arenā perveniatur, cū
inermi, feroci nihilominus inimico digladiandū est. En
PRINCEPS, ut bellis bella continuentur, nec ulla detur
quietis hora victoriā amanti! Timuissēmus Tibi à malo
intestino cladē, nisi de Tuo certiores triumpho, inanē scru-
pulum excussissēmus. Lacessere Te funesti malorum pos-
sunt cunei, nocere posito supra casus non possunt. A
virulentis, credo, cæsorū spiritibus tam noxiæ perse-
quuntur exhalationes: quas tamen pari domas felicita-
te, ut infestiores vivorum animas domuisti.

Posita jam est in conspectu Hungaria, respirant fugi-
tivi à nuperā cæde barbari: cernis, ut iterum ad ma-
nus properat Victoria, quam non ita pridem, per no-
ctis beneficium, evasisse indignabaris. Paucis, quæ hīc
gessisti (quid enim narrando sim longior, quā Tu præliā-
do) absolvam. Venisti cum Coronato Sarmatiæ Patre,
vidisti, vicisti! Parcanum Strigonio, Strigonium Hun-
gariæ, magnam Hungariæ partem Cæsari, tibi Nominis
immortalitatem asseruisti.

Verte ad limites Patriæ laureatum Caput, nam T V I
capta desiderio suis ægrè terminis continetur. Cor Le-
chiæ totius cū esse merueris, sine Te tam vastum cor-
pus diu se vivere posse desperavit. Et Tu remetiri iter
in Poloniam statuisti, sic tamen, ut alia Fortitudinis ve-
stigia relinqueres abeundo.

Sethinum Tibi hostilibus infessum copijs transeundū

erat

erat: hoc insalutatum ne præterires, machinas non immerita barbaris officia, admovisti. Duræ ad omne malum obstinatorum cervices aliter saluari non meruerunt, nisi funestis machinarum ignibus, quos illis pati aut deprecari, nihil supra, reliquum fecisti. Non minus mentes propugnatorum, quàm ipsa urbis erigebantur propugnacula, pares cuiq; fortunæ, præterquam Tuæ. Nèpe vix primo assultu extima pulsari viderunt mænia, subito animos sibi cecidisse indoluerunt. An enim carneæ indurarentur moles, dum saxa & marmora Inviçto Marti flectebantur? Nutare, magis autem Tuo Nomini submitti, superba debuerunt capita, quæ prius se capta, quàm arma Victoris senserunt. Insignis à Coronato nomine Stephanopolis non alteri cedere facilius potuit, quàm Capiti PRINCIPIS tot laureis ampliato.

Vindicasti VICTOR GLORIOSISSIME ab Orientis captivitate urbem! dedisti diu expectatam securitatem civibus; aras & sacra libertate donasti. O victoriam omni laude ampliorè! Homines hactenus libertati pristinæ, victricibus armis, asseruisti, nunc Divos quoq; longa tentos in barbarie ad eandem vocas: mortales huc ulq; suas augusto Vestigio gratias advolverunt, nunc Superi etiam emérito Vertici demittunt suam. Metire Fortunam PRINCIPIS, si vales, Polonia! excessit omnem humanæ laudis sublimitatem, quia laureis Divorum suppar assurrexit.

Ab Austro ad plagas Orientales, à campis Pannonicis ad Budziacenses, vocales calamum urgent victoriæ; ubi non saxum quoddam, longa multorum arte aut ferrea manu, ad Tuæ ferenda Fortitudinis insignia cœgisti, sed induratis ad omnem feritatem Scytharum capitibus, immortales Tui Nominis characteres impressisti. Extuleras, non diffiteor, pedem Hungariæ, ad Pruthum tamen consistens, purpureos fluctus Danubio invexisti: Budam præsens non quatiebas, Budziacensium nihilominus Tartarorum munitam rabie pervicaciam demoliendo, illius expugnationem accelerasti. Langvidius in Pannonia Martiales arsisent ignes, nisi rapidam Thra-

cum colluviem IOANNIS Inuictissimi, Tuaq; Fortitudo in illam effundi Provinciam vetuisset. Quam mihi dicendi ubertatem, fusus toties Polona manu barbarorum cruor adjiceret? quàm largam orationis venam copiosus è Tua fronte sudor affunderet? si prosequi singula tam gloriosæ expeditionis momenta liceret. Dicam Urbium & orbis iudicio; non minùs hîc, quàm ad Vienne impensum operæ; non magis Austriaca hostili tabo undâsse rura, quàm oræ Budziacenses erubescerent, si sparsæ per varia cædes, unam in arenam confluere potuissent. Non ideo tamen est minor, quia temporum locorumq; spatijs interruptior, victoriæ sublimitas. Cladium barbararû interstitia productiorem triumphî merentur gloriam, quòd sæpiùs spem resumere attritis licuerit, semper succumbere debuerint, sine lucro melioris fortunæ.

Hæc pro patria extra patriam, ad invidiam posterorum, cum plausu præsentium, egisti PRINCEPS! nec domi à summi honoris studio dicatus bono publico abulsi amor. Quid inter proximè præterlapsos Generalium Regni Comitiorum turbines, erudito ad omnem tranquillitatem consilio, præstiteris, memores & grati recolunt Cives. Scissos pugnantium invicem voluntatum sensus, non eo accipiebas animo, quo partium magis, quàm æqui studiosæ assolent mentes. Convelli viscera Patriæ tantò dolebas acerbius, quantò Coronatum ad Caput Sarmatiæ naturæ propinquitate magis accessisti. Minùs armorum hostilium, quàm animorum amicæ gentis collisiones timuisti, quòd extima pericula videantur & propulsentur faciliùs, interna vix dignoscantur, maximè, si recti honestiq; forma prætendatur. Dabas tamen tam facile, acerbis etiam ingenijs, alloquio Tuo, remedium, ut agitata motu intestino Reipublicæ præcordia momento quiescerent. Multa, dicebas, diversitati geniorum, plura affectui, omnia conversæ in melius voluntati condonanda: discrepantes quantumvis liberarum gentium voces eruperint: non ideo de harmonia

mon
pulch
turpe
verò
in ho
demi
men
tibus
coale
finem
tueru

A
par le
gand
filior
incul
DER
ties h
coelu
auxer

N
Coni
NEC
mis,
talita
Præd
tem.

LEN
RIÆ
Lusi
SOP
OP
glori
mana
nari
ra die
prom

monia

monia desperandum: ipsam membrorum diuersitatem pulcherrimam corporis speciem componere, probabas: turpe esse, gladio hostiles impetus foris domuisse, domi verò studiorum diuersitati modum non posuisse: sagū in hostico effloruisse, Togam in patria obsoleuisse. Tandem dilucidè, tam conjunctè, rei communis emolumenta auersos in animos demittebas, immodica petentibus modum ponebas, scissis partibus intercedebas, ut, coalescentibus in unum omnibus, cum publica consilia finem acceperint, quem patriæ amantissimi optare potuerunt.

An non totam igitur EVROPAE gloriam super levabis Atlas, cuius sociatis viribus, Orientis profligandi, sublevandi Occidentis, urbiū seruandarum, consiliorum in ordinem cogendorum onus, citra periculum, incubuit. Adde toties auspiciatissimo Regnorū FOEDERI immortalitatem Tuo Nomini fæderatam, quoties hostes perdit, servati Cives, redditi Sacris honores, coelum ipsum, quod barbari impugnare videbantur, eā auxerunt.

Nec Tu minùs Gloriæ tam expectatæ Animorum, Coniunctioni infer, Imperij Gemma, SERENISSIMA NEOSPONSA. Generis antiquitatem ab Augustissimis, amplitudinem à Potentissimis, gloriam & immortalitatem à Fortissimis æquè ac Fortunatissimis auspiciata Prædecessoribus, Principi Virtuti Tux debes Serenitatem. Quos Tibi Augusta ELEONORÆ MAGDALENÆ Romanorum Imperatricis, Serenissima MARIÆ ANNÆ Hispaniarum & MARIÆ SOPHIÆ Lusitaniæ Reginarum, Florentissima DOROTHEÆ SOPHIÆ Parmæ & Placentiæ Ducis, lectissima LEOPOLDINÆ ELEONORÆ, Sororum Tuarum gloria, viâ sanguinis Honores transfundit; magis Germana Tua adauget Virtus; talis scilicet, quā ipsam ornari non pudeat Sanctitatem. Minora esse noctis Sidera dicebas semper, quæ multis à Natalium Splendoribus promicant; dotes verò compositæ ad Pietatem mentis

plenum Serenitatis meridiem invehere ex vero arbitra-
baris: unde illis fulgere non contemnis, his amicis præo-
ptas. Serenissimam Te in suorum Luce titulorum
Maiores Tui genuerunt; sed propria Decorum Maiesta-
te, ipsam eorum lucem illustrasti.

Difficile est in tanti confluxu luminis Virtutum Tu-
arum incrementa discernere: maximæ videntur & sunt
omnes, quia minores nusquam comparent. Quid
enim in illo mediocri deprehendatur Animo, cui lum-
ma pro indole cessit Pietas, rarus honesti Amor pro dote
prima. Fabulis accenseo nobilem Poëtarum Pando-
doram, in quam, ne quid Divini abesset muneris, o-
mnes Cælitum fauores convolarunt! de Te, citra erroris
suspicionem, licet ambigere, an ullis cælum gaudeat
Gratijs, quas Tibi liberalius non indulgisset. Magna in
moribus Comitatus, summa in Cælites affectio, sublimis
in Principe demissio, rara cum Maiestate popularitas,
constans sibi in fortuna Animus, liberalis in egenos
Dextera, effusa in sacros usus Munificentia, dubios Tui
Encomiastes habent, quid prius mirari; quid magis de-
beant, & an possint satis commendare. Extimi tamen
hi colores tantummodò sunt Virtutis Tux: si ipsam pe-
nitius liceret mentem inspicere, rectamq; in Animo pro-
bitatis Ideam contemplari; quanta ibi Decorum prodi-
gia insuetæ paribus spectaculis occurrerent pupillæ! Evi-
brant solum radios per Purpuram, & totus iam intuen-
tium oculus magnitudine lucis obruitur: quid, si fon-
tem Luminis daretur intueri? Agnoscimus tamen so-
lis Maiestatem ex radio, ab extimæ Pietatis vestigio in-
habitantem colligimus Virtutem. Adoptantur Virtu-
tes alijs, aut honorario tantum in comitatu aluntur: Tibi
congenitæ sunt, PRINCEPS SERENISSIMA; nisi to-
tam Te appellare malimus Virtutem. Hanc si scire
vellet Apellis industria effingere, in Tua id optimè præ-
staret Imago; nec ullam posset curiosior oculus deside-
rare Lineam, si nulla, quæ Te melius exprimeret, de-
esset. Venit iam sperata multis à sæculis Felicitas, quæ
licet

licet aspectabiles non optare tantum Gratias, sed venerari. Invidebunt hanc nobis fortunam posteris, & verè beatos prædicabunt, quibus tam infrequens miraculum datum est contueri. Quantà plerumq; sudatur machinarum & artis industriâ, ut unam Heroum lineam, vel Phydias auro imprimat, vel Lysippus inducat Chrysolito, vel donet Praxiteles argento! dies & noctes labore improbo absumentur, menses & anni sedulo impenduntur: & tamen mortis veriùs, quàm vitæ simulacra producuntur sine motu, sine Spiritu, sine sensu. Vna Tu, citra inutiles dierum & laboris impensas, vivas. Virtutum Imagines exprimis & animas Te ipsâ. Non amplius Platoni succensebimus rerum Formarumq; Ideis certam in universo stationem concedenti, quando vivum omnis honesti Prototypon **AVGVSTIOR** exhibes Pulcheria; ex quo Virtutes suas animare possint universi. Ex aurea morum Tuorum Innocentia, discent à recto alieni, quæ in se corrigant; legent boni, quæ amplient; notabunt virtuosissimi, quæ exornent. Iam omnium imple oculos, neq; tamen videris tota: omnium penetras ad animos, nec decor omnis comprehenditur: omnes sensus occupas, Maiestas tamen Tua non exhauritur.

Mirare tam sollicitos de Honore Tuo Superos felix Polonia! nec Tu **PRINCIPVM FORTVNATISSIME** felicitatem Tuam dissimula **SERENISSIME IACOBE**, cui Heroicis Virtutibus Ornatus, Consors venit Decoribus Principe dignissimis insignita. Excipe Regali **CLYPEO** Augustas Cæsarum, Regum & Principum Imagines, vivam Virtutum Ideam in **SERENISSIMA NEOSPONSA**, universam demum **EVROPAM** in Auspiciatissimo Connubio Tuo **FOEDERATAM**. Sub hoc Orbis Christiani Tutelari **SCVTO** manus, animos, Gloriam, generis & Nominis immortalitatē **AVGVSTI PRINCIPES** sociate. Interim honorem Populi, applausum Proceres, festivas comprecationes Polonia, Orbis totius admirationem, minima **IESV** Societas hoc Votum dabit. **IACO-**

IACOBO & HEDWIGI

Maximis PRINCIPIBUS

Minima IESV Societas advolvitur

animis, affectibus, studiis, obsequiis, votis,
imò totà, quanta est, se ipsà.

Damus, in umbræ vicem, pullatas cohortes

SERENISSIMIS,

sequaces in Triumphum Lingvas

GLORIOSISSIMIS,

iurata in obsequium Pectora

GRATIOSISSIMIS,

prona in venerationem Capita

FORTVNATISSIMIS,

catenata in Amorem Corda

VIRTUOSISSIMIS,

calamos, voces, encomia, omnia

NOSTRIS.

Nulla pars nostri non vacet Laudibus,

cùm tota novo FOEDERE triumphat Sarmatia:

nullus in nobis affectus fileat,

præterquam adversus,

cùm Regna in plausus concordēs animantur?

Omnis EVROPÆ in Lechiam confluit Gloria:

quidni Societas accurrat integra

ad rarum Spectaculum?

Pascimus animos novitate prodigij,

ut robustiores in Vestra surgamus Encomia:

Figimus oculos

nunquam à Vobis recessuros:

Stamus calamis & mentibus attonitis,

nam tantæ fastigium Maiestatis attingere non valemus.

Sic stando viva erimus Laudum Vestrarum Monumenta,

quæ multo favore crexistis,

ingenti Beneficiæ Spiritu animâstis:

Iunguntur Aquilis Aquilæ,

IMPERIALES SARMATICIS:

quid non ominemur?

Sociatur SCVTVM LEONIBVS,

REGALE PALATINIS:

quid formidemus?

Attolle Animum in spes meliores EVROPA

tantis auspicijs erecta!

Nullus iam Polycipiti Orientis Hydræ locus non infestus est,

obsidetur ex alto ab Aquilis,

terrâ

terrâ premitur à Leonibus
 imminet Fulmen CLYPEI,
 ut conterat adversantem!
 Omnis effugij via præcluditur,
 præterquam è Vita:
 nullus subsidijs patet aditus,
 nisi Timori & Desperationi.
 His obrigescant in marmor Barbari,
 terminale audaciæ suæ posituri saxum,
 ut non PLUS VLTRA audeat Othomanus.
 Non frigida tamen hinc surget Victoria,
 quando gelidæ saxorum moles sanguinis sudore diffluent,
 & extinctæ cælorum frontes ardebunt ignominiâ,
 Sat luxit infamis Oriens,
 substratis in flammæ alimentum Imperiis,
 Coronis fatali incendio absumptis!
 Occidere nunc discat in Oceano Sanguinis,
 vel, si ardere post fata velit,
 feralem sibi accendat pyram,
 ipsum, cum sui memoria, nomen extincturam;
 At Christianitas eodem fomite festivos accendet ignes:
 nullis barbarorum lacrymis restinguendos.
 Iam Triumphalibus Occidentis flammis,
 Geniales PRINCIPVM præludunt tædæ.
 Ferrea bellorum Sæcula, aureis dabunt auspicium,
 cùm PRINCIPES aurei fæderantur,
 pretiosos omnibus, Fortunâ suâ, distincturi dies.
 Quid Lugubre à tanta Siderum timeamus Serenitate?
 Rarò pluvius excipit meridiem serenum Hesperus!
 Nunquam lux terris non adest, dùm Sidera non desunt.
 Non Vestris ardere commodis didicistis
 AVGVSTA LVMINA!
 Orientem Spei Maximæ intulistis Polonia!
 plenum post hac felicitatis diem accendetis:
 Migrabunt ad hosticum nebulæ
 Sudum Patriæ relicturæ.
 Commune hoc omnium pro Lechia Votum est:
 Pro VOBIS, quod ferimus, est nostrum!

Lucete GEMMÆ SÆCVLI,
 PRINCIPES SERENISSIMI,
 sine umbra, sine nævo, sine invidia, sine termino!
 Quos unus sociavit AMOR,
 una servet INCOLVMITAS

M

eadē

eadem exornet FELICITAS,
suppar coronet IMMORTALITAS.
Tenete Fortunam, quam Virtute devinxistis!
Augete Honores, quos Meritis illustribus possedistis!
Obrinete Coronas, quas grādibus factis promerulistis!
Virtutem Vestram adorent Ciues Patriæ:
Gloriam demirentur longinquæ Gentes:
Fortitudinem suspiciant Omnes.
Præveniant Superi, quidquid optaturi estis.
Laudent Imperia, quidquid aggressuri.
Stupeat posteritas, quidquid acturi.
Si quò pedem movebitis, præcedat Fama,
comitetur Prosperitas,
ipsa deducat Salus,
Plausus sequantur.
Implete Meritis Patriam.
factis Annales,
famâ Nominis universum.
Ex sensu Patriæ,
vivite ætates Omnium!
Ex desiderio Principum,
occupate Fortunas omnes!
Ex Voto Societatis,
**GLORIAM CAPESSITE
IMMORTALEM.**

s!
is!

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

3130

KA

For
onnu
To
He
Va